Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

18 ИЮЛЬ 1967 Й.
2-йил чиқиши.
СЕШАНБА
№ 166 (321)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МЕҲНАТ ЗАВҚИ

Ленинград шаҳар партия комитетининг секретари Заварухин «Правда Востока» газетасига ёзган мақоласида: «Минглаб тошкентликлар бошпанасиз қолди. Шунинг учун ленинградликлар ўз кучлари ва материаллари ҳисобидан Тошкентда юз минг квадрат метр уй-жой биносини қуриб беришга қарор қилдилар» — деган эди.

Мана, ленинградлик қурувчиларнинг Ўзбекистон пойтахтига келганларига бир йилдан сал ошди. Азамат ленинградлик қурувчилар дастлаб Чилонзордаги 25-кварталда умумий майдони 40 минг квадрат метрдан иборат 16 та кўп қаватли уй-жой ва иккита магазин қуриб фойдаланишга топширишди. Шунингдек, улар томонидан қуриб битказилган 280 ўринли болалар боғчаси аъло баҳога қабул қилинди.

Бу ерда болаларнинг яйраб-яшнаб ўсишлари учун барча шароит яратилган. Ойнаван айвон, музика салонлари, ўйин майдончалари, ҳамма-ҳаммаси кичкинтойлар ихтиёрига бериб қўйилган.

Бу ерда 960 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси қурилиши тугалланяпти. Бу билим ўчоғи янги ўқув йили арафасида фойдаланишга топширилади.

Ленинградлик қурувчилар Чилонзорда катта қурилиш ишлари олиб бориш билан бир вақтнинг ўзида шаҳар марказида — Навоий ва Усмон Юсупов кўчаларида катта ҳажмда уй-жой биноларини бунёд этишаётир. Бу ерда комплекс қурилиш бригадасининг Валентин Ципкин, Виктор Мухин, Евгений Шавловский ва Анатолий Коноплич сингари аъзолари ажойиб меҳнат намуналарини намойиш қилишаётир. А. Коноплич бошлиқ ғишт терувчилар бригадасининг энг илғор аъзолари Константин Ковтун ишлаб чиқариш топшириғини мунтазам равишда икки ҳисса қилиб бажаради. Унинг терган ғиштлари ҳар доим яхши баҳоланади.

Ғишт терувчилар билан ёнма-ён меҳнат қилаётган электр пайвандчи Михаил Мусихин ҳам меҳнатда бошқалардан қолишмаётир. Бригада қурувчилари қурилиш сифатига ҳам алоҳида аҳамият беришаётир. Шу кунларда бригада ишчилари 29 та уй-жой биноси қурилишини тамомлаш арафасида туришибди.

Валентин Ципкин бошлиқ иккинчи бир бригада аъзолари тўрт қаватли уй-жой биноси қурилишини тугаллашди. Ҳозир сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилябти. Бўёқчилар бинони давлат комиссиясига топширишдан аввал унинг шинам бўлиши учун санъатларини ишга солишяпти.

Революция бешигининг вакиллари самарали меҳнат қилишлари билан бирга, маданий ҳордиқ чиқариш учун вақт топаоладилар.

Кўпчилик қурувчилар спортни севишади. Яқинда «Спартак» стадионида ўтказилган қурувчилар спартакиадаси ёшларнинг фақат тез ва соз қурилишларинигина эмас, ҳатто тез югуриш, умуман спортнинг кўпгина турларини эгаллаганликларини кўрсатди.

Бундан ташқари Ленинград қурувчилари бўш вақтларида шаҳарга саёҳат қилиш ва Тошкентнинг қадимий ёдгорликлари ҳамда диққатга сазовор жойлари билан танишишга ошиқадилар.

Бизнинг интервью

БЕШ КУНЛИК ИШ ҲАФТАСИ ВА ОВҚАТЛАНИШ

Чкалов номли самолётсозлик заводининг коллективи 1 августдан бошлаб, икки дам олиш куни бўлган беш кунлик иш ҳафтасига ўтади. Ишлаб чиқариш графигидаги бу ўзгариш шубҳасиз болалар муассасалари, транспорт, шунингдек, умумий овқатланиш корхоналари режимига ҳам таъсир қилади.

Афсуски, корхоналардаги ошхоналарнинг иши ҳозир ҳам кўнгилдагидек эмас. Ишчилар овқатланиш учун кўпинча 45—50 минутлаб навбатда туришга мажбур бўладилар. Шундай экан, завод умумий овқатланиш бўлими ишлаш ва дам олишнинг янгича шароитида корхона меҳнаткашларига қониқарли хизмат кўрсата олармикан? Ана шундай савол билан биз умумий овқатланиш бўлимининг бошлиғи Григорий Маркович Брудний ва ошхона директори Григорий Александрович Кандауров ўртоқларга мурожаат қилдик.

— Биз белгилаган тадбирлар плани янгича иш шароитида ишчиларга қониқарли даражада хизмат кўрсатиш имкониятини беради деб ўйлаймиз,— дейди ўртоқ Брудний.— Ҳозирги вақтдаёқ одамлар етишмаслигига қарамай, биз планни тўла бажаряпмиз. Жумладан, ярим йиллик топшириқ муддатидан илгари, 15 июнда адо этилди.

Тўғри, янгича иш шароитига ўтилиши муносабати билан бизнинг ишимиз мураккаблашади, лекин бу вазифаларни биз тўла адо эта оламиз.

— Навбат кутишларни бартараф этиш учун умумий овқатланиш бўлимининг ходимлари қандай тадбирлар белгилаяптилар?

— Бу вазифани,— дейди ўртоқ Кандауров,— биз эрталабки, тушлик ва кечқурунги овқатларни комплекс қилиб тайёрлаш орқали бажармоқчимиз. Бунда ишчилар навбат кутмай, ўзларига тегишли овқатларни бир варакай олишлари мумкин. Баъзилар комплекс овқатни хуш кўришмайди, деган гап бор. Бу бўлмаган гап. Агар бу комплексда ишчиларнинг истаклари эътиборга олинса; хушхўр таомни ким олмайди, дейсиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ 18-цех ва 54-корпусда шундай комплекс овқатлардан кўплаб сотилмоқда. Келгусида биз ошхоналаримизда бундай овқатлар сотиладиган махсус заллар ажратиб, маълум давр учун абонементлар тайёрлаймиз. Бу абонементлар эгалари навбат кутмайдилар. Уларнинг келишига овқатлар тахт қилиб қўйилади. Бу овқатланишни тезлаштиради ва хизмат маданиятини оширади.

Бундай овқатни тез тайёрлаб, тез тақсимлаш унинг сифатига салбий таъсир қилмасмикин? Аксинча. Сифатга янада эътибор берилади. Яқин орада таом сифатини аниқлаш юзасидан махсус лаборатория ташкил этмоқчимиз. Бу ерда овқатнинг қуввати мунтазам текшириб борилади.

Бундан ташқари корхона территориясида магазинлар очилиб, гўшт ва сабзавот маҳсулотлари, ярим тайёр таомлар сотилади. Магазинларда махсус ошпазлар бўлиб, улар овқат учун сиз истаганча масаллиқ тайёрлаб беришади. Бу эса ишчи аёлларнинг дам олиш кунларини кўнгилли ўтказишларига хизмат қилади.

Баъзи ўртоқлар ошхонадаги овқат ишчилар учун қимматлик қилаётганлиги тўғрисида шикоятланадилар. Биз беш кунлик иш ҳафтасига ўтилганда сабзавотли, сутли, унли, крупали ва тухумли арзон овқатларни деярли 45 процент кўпайтиришни планлаштирганмиз. Таомларни арзонлаштириш ва унинг хилини кўпайтириш мақсадида шу йилнинг ўзида 1500 тонна картошка, 1000 тонна сабзавот, 400 тонна мева олмоқчимиз. Хуллас, янгича иш шароитига ўтилгач, ишчиларимиз ва уй бекаларимиз умумий овқатланишнинг барча қулай имкониятларидан тўла фойдаланадилар.

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Июль-август ойида Москва, Киев, Волгоград, Минск, Одесса шаҳарларида Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган дўстлик байрами ўтказилади. Бу байрамда Тошкент ва республикамизнинг бошқа шаҳарларидан борган 300 дан ортиқ болалар ҳам қатнашадилар.

Ҳозирнинг ўзидаёқ Тошкент темир йўлчилар Маданият саройи ва самолётсозлар клуби хизматчиларининг бадиий ҳаваскорлари Минскка жўнаб кетдилар. Яқин кунларда Тошкент тўқимачилик комбинати Маданият саройи ва Чирчиқ электрохимия комбинати Маданият саройидаги тўгаракларда қатнашаётган болалар ҳам Москвага жўнаб кетадилар.

Ўзбекистон ўқувчилари ўз ўқишлари, дам олишлари, Совет ҳокимиятининг ярим асрлик байрами кунига қандай тайёргарлик кўраётганликлари тўғрисида гапириб берадилар ва байрам концертларида қатнашадилар.

Улуғ Октябрга бағишланади

МЕНИНГ ЮБИЛЕЙГА СОВҒАМ

Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишланган тасвирий санъат асарлари конкурси тўғрисида ўтган йили ёзда «Известия» газетасида босилган хабар менинг эътиборимни ўзига жалб этди.

Аслида мен рассом ҳам, ҳайкалтарош ҳам ва бичиқчи ҳам эмасман. Аммо Октябрнинг юбилейига бағишлаб, бирон нарса яратиш хаёлимдан нари кетмади. Тема ва композицияга оид бирқанча фикрлар туғилди. Қандай материалларни асос қилиб олишим мумкин?

Биз темирчимиз, темирдан турли деталлар ясаймиз. Мен ҳам металлардан бирон нарса ишлашга қарор қилдим.

Очиғини айтганда, олдинига менда аниқ композиция плани ҳам йўқ эди. Мен шунчаки металга Карл Маркс ва Владимир Ильич Лениннинг барельефларини ишламоқчи эдим. Аммо, бу иш муваффақиятли чиқишига ишонмасдим. Ростини айтганда, мен умримда биринчи бор қўлимга ўймакорлик асбобларини олдим.

50Х35 сантиметр катталикдаги тўрт бурчакли пўлат тахтача тайёрладим-да, иш бошладим. Ҳамкасб ўртоқларим менинг бу фикримга эътибор билан қарадилар ва уни амалга оширишимга ғамхўрлик қилдилар. Айниқса, слесарлардан Александр Коберник ва Николай Бичковлар ўз маслаҳатларини аямадилар.

Мен бошлаган иш билан «Узавторемонт» бирлашмасининг бош директори М. Крипирец ва унинг ўринбосари В. Жестовский ўртоқлар ҳам қизиқдилар.

Уларнинг қўллаб-қувватлашлари мен бошлаган ишни поёнига етказишга ёрдам берди. Композиция устида кечқурунлари, ишдан кейин, дам олиш кунлари шуғулландим. Мен автомобиль ремонти заводи ёнида яшайман. Шунинг учун ҳам якшанба кунлари Катя ва Люба исмли қизларим билан бу ерга келиб тураман. 20 килограммли бу плитани кўпинча уйга ҳам олиб кетиб, ишимни давом эттирар эдим.

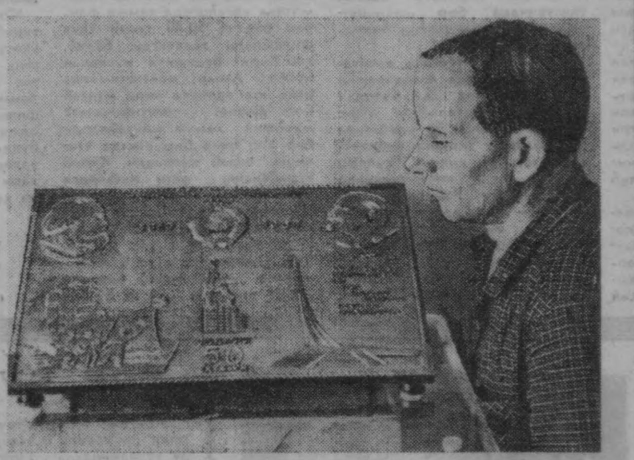

К. Маркс ва Ильич барельефларини муваффақиятли битирдим. Буни ҳамма эътироф этди. Шундан кейин иш юришиб кетди. Металл плитанинг юқори марказ қисмида СССР гербини ўйишга анча вақт сарфланди. Бунинг учун махсус искана тайёрлашга тўғри келди.

Шундан кейин плитанинг ўрта қисмини ишлашга тушдим. Москвадаги Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида турган Мухинанинг монументи тасвирини туширдим. Бу монумент ишчилар билан деҳқонлар иттифоқининг бузилмас символи ва халқлар дўстлиги символи бўлиб қолган.

Ундан пастда «Меҳнатга шон-шарафлар!» ва «Октябрнинг 50 йиллиги» деган сўзлар ўйиб ёзилган. Эндиликда мен яратган иш аниқ композиция тусига кирди. Унинг ўнг томон бурчагида халқ ҳокимиятининг 50 йили мобайнида совет халқи эришган муваффақиятларни, чап томонда эса 1917 йилги революцион воқеалар эпизодини акс эттиришга қарор қилдим.

Бунда нимани асос қилиб олсам экан? Менинг фикрим дўстларим фикри билан бир жойдан чиқди. Бунда Москвада ўрнатилган космонавтлар обелискини ифодалашга қарор қилинди. Советлар мамлакати тараққиётининг символи бўлган кумушсимон ракетани ҳавога парвоз этаётган пайти акс эттирилди.

Пастки чап томондан ўрин оладиган суратлар ҳақида хилма-хил фикрлар пайдо бўлди. Бу ерда «Аврора» композицияси танлаб олинди. Асосан мана шулар. Бу композициянинг якунига КПСС Программасидан олинган: «Коммунизм Ер юзида барча халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Биродарлик, Тенглик ва Бахт-саодатни қарор топтиради», деган сўзлар ёзилган.

Орадан бир йил ўтгач, шу йил 29 июнда композиция тайёр бўлди. Мен уни ишчиларга ва раҳбарларга кўрсатганимда, меҳнатим зое кетмаганлигига ишонч ҳосил қилдим. Менинг бу композициям республика тасвирий ва амалий санъат виставкасига қўйилди ва биринчи даражали диплом олишга муваффақ бўлди.

Бу муваффақиятни, биринчи навбатда, ўз коллективим эришган муваффақият, деб биламан. Чунки, бу композицияда завод ва унинг цехларида меҳнат қилаётган барча ишчи - хизматчиларнинг ижодий фикрлари ўз ифодасини топди. Бу коллектив Октябрнинг 50 йиллик байрамини меҳнатда ва ижодда янги-янги ютуқларни қўлга киритиш мақсадида меҳнат қилмоқда.

Яқин кунларда мен ишлаган композиция Москвага йўл олади.

О. ГРОХОВСКИЙ,
1-автомобиль ремонти заводининг слесари.

Маданият саройида

Тошкент темир йўлчилари Маданият саройида «Тақдирни қўл билан яратур одам» деган темада кинофестиваль бўлиб ўтди.

Фестиваль кунларида «Тубсизлик», «Жонли мурда», «Бу ҳақда индамай бўлмайди» ва «Куппа-кундузи» деган кинофильмлар намойиш қилинди. Фильмлар кўрсатишдан илгари «Билим» жамияти Ленин район бўлимининг лекторлари суҳбат ва лекциялар ўқидилар.

САЛОМАТ БЎЛ, ИНСОН!

«Сизни яқин орадаги ўз поликлиникангиз ҳузурида ташкил қилинган медицина кўригидан ўтиб келишингизни илтимос қиламиз...»

Октябрь район меҳнаткашлари ушбу сўзлар ёзилган таклиф қоғозларини қўлларига олар эканлар, асло ажабланмадилар. Чунки, район соғлиқни сақлаш бўлими Октябрь район меҳнаткашларининг медицина кўригини ташкил қилди.

— Биз,— дейди район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Юсуф Валиевич Ишчанов,— кўпдан бери медицина кўригини ўтказиш ниятида эдик. Бунинг учун малакали медицина ходимларини ажратдик. Терапевт, анколог, стоматолог, окулист каби касб эгаларидан 100 дан ортиқ врач ва ҳамширалар медицина кўригида актив иштирок этмоқдалар. Ҳозиргача 20 минг киши медицина кўригидан ўтди.

Медицина кўриги район меҳнаткашларининг сиҳат-саломатлиги ҳақидаги кундалик ғамхўрликнинг яна бир ёрқин ифодасидир.

Медицина кўриги пойтахтнинг бошқа районларида ҳам ўтказилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» саҳифаларида

● ЎЗБЕКИСТОННИНГ ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ДАВЛАТГА ҒАЛЛА СОТИШ ПЛАНИНИ РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ БЎЛИБ БАЖАРДИ. ТАЙЕРЛОВ ПУНКТЛАРИГА 24 МИНГ ТОННАДАН КЎПРОҚ БУҒДОЙ ВА АРПА ЕТКАЗИБ БЕРИЛДИ.

ЎРИМ-ЙИҒИМ ҚИСҚА МУДДАТДА — 20 ИШЧИ КУНИДА, ЎТГАН ЙИЛДАГИГА ҚАРАГАНДА ИККИ БАРАВАР ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН ЎТКАЗИЛДИ.

● 1967 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ЯРМИДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ газетанинг бугунги сонида эълон қилинган.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари Совет ҳокимиятининг бўлажак эллик йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириб, ўтган ярим йил ичида экономикани ривожлантириш, халқ фаровонлигини ва маданий савиясини юксалтиришда янги муваффақиятларга эришдилар.

Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилиги бўйича ярим йиллик план ошириб бажарилди.

Юбилей йилининг биринчи ярмида пландан ташқари тўрт миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. **Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10.6 процент ўсди.**

ИЖОДИЙ КЕНГАШ

Бугун эрталабданоқ Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи биноси одамлар билан гавжум бўлди. Бу ерга республикамизнинг турли чеккаларидан келган халқ театрлари режиссёрлари йиғилишди. Улар навбатдаги ижодий кенгашга тўпланишган эди.

Республика халқ ижодий уйи ташаббуси билан бошланган бу кенгаш олти кун давом этади. Кенгаш қатнашчилари республикамизнинг атоқли санъаткорлари ва таниқли санъатшуносларининг суҳбатларини тинглайдилар. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига олиб бораётган ишлари ҳақида ўзаро фикрлашадилар.

САНАТОРИЙДА ҲАВО ВАННАСИ

Луначарский посёлкасига жойлашган неврология санаторийси ҳозирги замон медицина аппаратлари билан жиҳозланган. Яқинда бу ерда типовой аэросоляр ишга тушди. Бунда бир йўла 70 бемор қуёш ва ҳаво ваннасини қабул қилиши мумкин.

Чернявский методи асосида қурилган темир экран келаётган ҳаво ва иссиқлик нурларини бир меъёрда ўтказади. Бундай даволаш беморнинг аҳволини яхшилайди, руҳини тетиклайди, иштаҳасини очади, ором олдириб, ухлатади.

Бу санаторийда мамлакатимизнинг турли шаҳар ва областларидан келган кишилар ўз саломатликларини яхшиламоқдалар. Даволанаётганларнинг қайси бири билан суҳбатлашманг, санаторий коллективидан беҳад хурсанд эканлигини билдиради.

АКТИВИСТЛАР КУНИ

Ҳар йили Тошкент экскаватор ремонти заводида июль ойининг биринчи ярмида жамоатчи активистлар куни ўтказилади. Бу йил ҳам шундай тадбир ўтказилди.

Завод партия ташкилотининг секретари В. Киртон жамоатчилик ташкилотларининг ишларида актив қатнашган ўртоқларнинг номини миннатдорчилик билан тилга олди.

Шундан кейин корхона бадиий ҳаваскорларининг чиқиши бўлди. Раққосалар, қўшиқчилар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Кечада 40 га яқин энг яхши активистга совғалар топширилди.

Шаҳримизнинг бугунги жамоли.

Суратда: «Правда Востока» кўчаси.
И. Глауберзон фотоси.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясининг 14 июль кундузги мажлисида Покистон вакили А. Шоҳи резолюция лойиҳасининг шерик авторлари (Афғонистон, Гвинея, Эрон, Мали, Покистон, Сомали ва Туркия) номидан гапириб, лойиҳани овозга қўйишни таклиф этди. У, Бош Ассамблеянинг Қуддус тўғрисидаги аввалги қарорини бажаришдан Исроилнинг бош тортганлиги орқасида рўй берган танглик масалани дарҳол ҳал этишни талаб қилади, деб таъкидлади.

Шоҳи айтдики, Франция делегацияси ва бошқа баъзи мамлакатларнинг делегациялари резолюция лойиҳасининг шерик авторларига лойиҳадаги сўнгги модда таҳририни ўзгартиришни таклиф этдилар. Бу моддада ана шу резолюциянинг бажарилишини таъминлашни Хавфсизлик Кенгашидан илтимос қилинади. Лойиҳани ўзгартириш, деди Шоҳий кўп делегациялар билан яна бир неча марта маслаҳатлашишни талаб этганлиги сабабли, лойиҳанинг шерик авторлари бу лойиҳани сўнгги моддасиз овозга қўйишга розидирлар.

Покистон делегатининг таклифи Бош Ассамблея томонидан эътирозсиз қабул қилинди.

Болгария вакили М. Тарабанов Покистон резолюция лойиҳасини қатъиян қўлаб-қувватлади. У Исроилнинг Қуддусни аннексия қилишни оқлаш юзасидан келтирган тамомила асоссиз «далиллари»ни рад этди.

Белоруссия Совет Социалистик Республикасининг ташқи ишлар министри А. Е. Гуринович, Исроил агрессорлари АҚШ ва Англиядаги империалистик кучларнинг кўмаги билан босиб олинган территорияларда маҳкам жойлашиб олишга уринмоқдалар, деб қайд қилди. У Исроил оккупациясининг давом эттирилиши ва Исроилнинг аннексия планлари янги қуролли можарони вужудга келтириши мумкин, деб таъкидлади. Шу сабабли, деди А. Е. Гуринович, Исроил қўшинларини босиб олинган территориялардан дарҳол ва сўзсиз олиб чиқиб кетишни таъминлаш — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосий вазифасидир. Масаланинг шу тарзда ҳал этилиши Қуддуснинг аннексия қилинишига ҳам чек қўйган бўлур эди.

Шундан кейин Канада, Бельгия ва Непал делегатлари овоз бериш важлари юзасидан сўзга чиқиб, Покистон лойиҳасининг узил-кесил тексти учун (яъни Хавфсизлик Кенгашига бевосита мурожаат қилишни кўзда тутган моддадан ташқари) овоз беражакларини айтишди.

Сўнгра резолюция лойиҳаси овозга қўйилди. Покистон ва бошқа олти делегация таклиф этган резолюция 99 овоз билан қабул қилинди. 18 делегация овоз бериш вақтида бетараф қолди, Исроил делегацияси овоз беришга қатнашмади. Делегацияларнинг бирортаси ҳам қарши овоз бермади.

Исроил ва уни қўллаб-қувватлаб келаётган Қўшма Штатлар билан бир қаторда Жанубий Африка республикаси, Португалия, Австралия, Боливия, Колумбия, Уругвай ва бошқа баъзи мамлакатларнинг делегациялари Покистон резолюциясини ёқлаб овоз беришмади. Қўшма Штатларнинг делегатлардан ғоят кўпчилиги қўллаб-қувватлаган резолюцияни ҳам ёқлаб овоз бермаганлиги Исроил агрессиясининг илҳомчиси ва актив ҳимоячиси ким эканлигини бутун дунёга яна бир марта намойиш қилди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясининг навбатдаги мажлиси 17 июлда бўлди.

ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Ҳамма ўқитувчилар ҳам ўқувчилар яхши ўзлаштирсин деб дарсини қизиқарли ўтишга ҳаракат қилади. Дарсни қизиқарли жонли ўтиш кўпинча кўргазмали қуроллардан ўринли фойдаланишга боғлиқ. Ҳозирги давримиз техника даври бўлганидан, бундай имкониятлар бизда етарлидир. Масалан, киноаппаратлар, проектор ва эпидиоскоп, фильмоскопларни ҳам ишлатиш мумкин. Чунончи шаҳримиздаги 125-мактабда техника кабинети мавжуд бўлиб, унда юқорида айтилган аппаратларнинг турли хилларини кўрасиз.

Аппаратларнинг ҳар бири автоматлаштирилган бўлиб, ўқитувчи уларни доска олдида туриб, бошқариш пульти орқали идора қилаверади. Доска тепасига жойлашган экраннинг икки ёнида магнитофон ва радиола бўлиб, у ўқувчилар манзарани кўриб, эшитиб туришларига жуда қулайдир.

Техника кабинети ишлай бошлаганидан кейин талабаларнинг маълум дарсларни ўзлаштиришлари ҳар жиҳатдан яхшиланди.

Таълимнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлашдек муҳим вазифани амалга оширишда техника воситалари турларидан ана шундай тўғри ва самарали фойдаланиш ўқитиш сифатини яхшилашнинг муҳим омилларидан бўлиб хизмат қилмоқда.

Бу моҳирона тажриба ҳақиқатан ҳам кенг ёйишга лойиқдир. Лекин афсуски шаҳримиздаги кўплаб мактабларда техника кабинетлари ташкил қилинмаган. Бунинг асосий сабаблари қуйидагилардан иборат:

Биринчидан Тошкент шаҳридаги мактабларнинг кўпида киноаппарат, фильмоскоп, эпидиоскоп ва шу каби техника воситалари йўқ. Бу нарса Ўзбекистон Маориф министрлигига қарашли ўқув қуроллари базасида ўқув қуроллари етарли даражада нормал тақсимланмаслигидандир.

Бизнингча базага келган ўқув қуроллари ҳар бир область (шаҳар) маориф бўлимининг талабномасига кўра, мактабларнинг сонига қараб тақсимланса (шаҳар маориф бўлими эса мактабларга) режалиш бўлурди. Бундай тартиб ўқув қуролларини керагидан ортиқ сўпланишига, иккинчи бир мактабда эса етишмовчилик каби ҳолларга чек қўйган бўларди.

Иккинчидан, педагоглар тайёрлаб чиқараётган олий мактабларимизда техника воситаларидан фойдаланишнинг йўл-йўриқлари ўргатилмаяпти. Натижада мактабга келган ўқитувчилар бор имкониятлардан ҳам фойдалана билмаяптилар.

Учинчидан, техника воситаларидан дарсда фойдаланиш бўйича биорта ҳам методик қўлланма яратилмаган. Мана шу камчиликлар ўз навбатида мактабларда техника кабинетлари ташкил қилиш, қўллаш ишида катта қийинчиликлар туғдирмоқда. Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-текшириш институти бу соҳада албатта ўйлаб кўриши лозим.

Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти қошида юқоридаги камчиликларни бартараф қилиш мақсадида махсус демонстратор механиклар тайёрловчи ойлик курс ташкил қилинган бўлиб, бир ўқув йилида шаҳардаги 150-200 ўқувчига демонстраторлик гувоҳномасини бермоқда. Бу ўн мингдан ортиқ ўқитувчилар армияси бўлган пойтахтликлар учун мутлақо қониқарсиз ҳол. Шаҳар ўқитувчиларини ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда курсларга чақиртириб ўқитиш уларга ноқулайлик туғдирмоқда. Имконият туғдирмоқ учун кечки курслар ташкил қилиш керак. энг муҳими ёзги каникул даврида бир неча қатор группалар ташкил қилиш яхши натижа берган бўлар эди. Айниқса ўқув фильмларидан дарс процессида фойдаланиш методикаси ҳақида қисқа курслар ташкил қилиш шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг зарурий вазифасидир.

Шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти қошида, фильмотека мавжуд. Фильмотека каталогида ҳамма фанлар бўйича 30-40 тадан ўқув фильмлари тўпланган бўлиб, ҳар бири беш-олти нусхадан иборат. Аммо пойтахтимизда икки юз элликка яқин мактаб бор. Давлат программасига мувофиқ ҳамма мактабларда бир хил тема бир вақтда ўтилиши талаб қилинади. Кўриб турибсизки, олти нусхадаги ўқув фильми фақат олтита мактабнигина таъминлай олар экан, холос. Бунинг устига ўқув фильмлари фақат рус тилида, ўзбек мактаблари учун фильмотека каталогидан биронта ўзбек тилидаги зарур бўлган ўқув фильмларини топиб бўлмайди. Бундай муаммони ҳал қилишда «Ўзбекфильм» ўқув фильмларини кўплаб ишлаб чиқаришда маорифчиларга ёрдам беришини кутамиз. Айниқса ўз областини ўрганиш учун республикамизнинг хилма-хил табиати, бойлигини тасвирловчи биронта ҳам ўқув фильмининг бўлмаслиги ажабланарлидир. Украина ССР, Сумский области ўқитувчилари мактаб фильмотекасини яратиш ва бойитишда ўқувчилар билан ҳамкорликда ўлкашуносликка оид бир қанча диафильмлар ижод қилганлар. Шунингдек Олмалиқ шаҳридаги 5-мактабнинг география ўқитувчиси С. Гиллерсон ўқувчилар билан ўз ўлкалари бўйлаб қилган саёҳатлари натижасида яратган диафильмларидан дарс процессида муваффақиятли фойдаланмоқда. Ана шундай ишларни шаҳримизда мавжуд бирқанча пионерлар сарой ва уйи ҳузуридаги ёш кинорежиссёрлар ёрдамида амалга оширса бўлади.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, биргина шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтида мавжуд бўлган фильмотека шаҳардаги ҳамма мактабларни ўқув фильмлари билан таъминлай олмас экан. Район маориф бўлимлари қошида фильмотекалар очишни ва ўқув фильмлари каталогини кенгайтиришни ҳаёт тақозо қилмоқда.

Ш. ШОМАНСУРОВ.
Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги қошидаги ўқув-методика советининг аъзоси.

ФАН ОЛАМИДА

ГИПНОПЕДИЯ НИМА?

Кейинги йилларда чет тилларни ўрганишда «Гипнопедия» деган метод ҳақида кўпроқ баҳслашадиган бўлиб қолинди. Гипнопедия методининг асосий вазифаси табиий уйқу даврида чет тилидаги материални ёдда қолдириш ва уни чуқурроқ ўрганишга ёрдам беришдир. Бу метод психолог ва тилшуносларнинг, физиолог ва инженерларнинг ҳамда бошқа соҳа мутахассисларининг ҳам эътиборини ўзига жалб этмоқда. «Гипнопедия» термини бу соҳа учун тамоман мос келмайди. Чунки бу термин «гипноз» терминига яқин бўлиб, «Табиий уйқу даврида чет тилини ўрганиш» деган маънони бермайди. Шунга қарамай, ҳозирча «Гипнопедия» термини қўлланиб келмоқда.

Гипнопедия янги соҳа эмас. Унинг пайдо бўлганига чорак асрдан кўпроқ давр ўтди. 1930 йилда рус олими А. М. Свядош томонидан табиий уйқу даврида нутқни ҳис қилиш масалаларига доир йирик асарнинг яратилиши мамлакатимизда гипнопедиянинг келгуси тараққиётига йўл очиб берди. А. М. Свядош ўша йили «Табиий уйқу даврида нутқни эшитиб ҳис қилиш» темасида кандидатлик диссертациясини ҳимоя қилди. Ҳозирги вақтда гипнопедия методининг асосчиларидан бири бўлган бу олим-психология фанининг йирик мутахассиси, педагогика фанлари доктори, профессор А. М. Свядош ўз асарида табиий уйқу нутқи фақат эшитиб ҳис қила билишга эмас, балки уни ўзлаштириш, айтилган гап ёки сўзни ёдда сақлаб қолишга, унинг мазмунини ҳам тушуниб етишга катта ёрдам бера олишини исбот қилди. Эндиликда гипнопедия методи устида катта илмий текширишлар олиб борилмоқда.

Гипнопедия методининг асосий принципларига тўхтаб ўтамиз. Аввало, маълум ўқув программаси асосида тузилган, киши эшита олиши ва ёдда сақлаб қолиши мумкин бўлган материал магнитофон лентасига ёзиб олинади. Одам уйқуга кетишидан олдин материални кўздан кечириб чиқиши уни ёдда сақлаш учун катта фойда келтиради. Магнитофон одам ухлаб ётган даврида қўйилади ва қулоқ радиоси ёрдамида узатилади. Бу ўринда кишининг берилган эшиттиришни қабул қилишга бўлган ҳоҳишини ҳам ҳисобга олиш зарур. Физиологик жиҳатдан гипнопедия учун фойдаланувчи уйқу кишининг сезгирлигини оширади ва эшиттирилаётган материални ўзлаштиришга мослаштиради. «Гипнопедик» уйқу ўзининг баъзи физиологик хусусиятлари билан оддий уйқудан фарқ қилади. Чунки гипнопедияда уйқу нутқни эшитиб ҳис қила олиш ва ёдда сақлаб қолиш учун психологик зарурият туғдиради.

Гипнопедияда магнитофон лентасига ёзилмаган оддий нутқдан фойдаланиш яхши натижа бермайди. Бундай нутқ табиий ухлашга зарар беради, чунки сўзловчининг кимлиги, нима сабабдан сўзлаётгани, кимга гапираётгани эшитувчини қизиқтириб, уни безовта қилади. Ундан ташқари, бир кишининг кўп вақтини олади. Магнитофон лентасига ёзилган нутқ бир неча марта қайтарилади. Агар нутқ қайтарилмаса, у уйқу даврида яхши ёдда қолмаслиги мумкин. Гипнопедиядаги нутқ ўзининг маълум оҳангига интонациясига эга бўлиши керак. Агар материал аниқ ва текис оҳангда магнитофон лентасига ёзилса ва ўрганувчига бир неча марта эшиттирилса, у яхши ёдда қолади.

Гипнопедия кишининг соғлиғига зарар бермайдими? Йўқ. Аксинча, ўрганувчи ёдда сақлаши учун берилган материал уйқунинг нормал ҳолатга келишига ёрдам беради. Уйқу ҳар куни бир вақтда бўлиши кишининг саломатлигини яхшилайди.

Гипнопедия материални тез ва яхши ёдда сақлашга, ўрганувчининг ёдда сақлаш қобилиятини кучайтиришга катта ёрдам беради. Ҳозирги даврда Москва, Киев ва бошқа шаҳарлардаги олий ўқув юртларида, ҳамда Украина ССР фанлар Академиясининг тилшунослик институти экспериментал фонетика лабораториясида филология фанлари кандидати Л. А. Близниченко бошлиқ бир группа мутахассислар гипнопедиянинг келгуси тақдири устида катта илмий текшириш ишлари олиб бормоқдалар.

А. АБДУАЗИЗОВ,
филология фанлари кандидати.

Илғор ишчи Жўра Тўлаганов «Подъёмник» заводининг пешқадам термистидир. Бу меҳнатсевар жамоатчи ишчи шу корхонада 21 йилдан буён узлуксиз меҳнат қилиб келаётир. У ўзининг бой тажрибасини кўпгина ёш ишчиларга ўргатди. Яқинда завод ишчилари бу камтарин ишчини тўртинчи марта Ленин район Советига депутат қилиб сайладилар. Партия ва ҳукуматимиз Жўра аканинг узоқ йиллик меҳнатларини ўтган йили «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирлади.

Суратда: Ж. Тўлаганов.

АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МАКТАБ 350 ЁШДА

Белоруссиянинг Слуцк шаҳридаги энг қадимги мактаб тўғрисида республика олимлари қизиқ материаллар тўпладилар. Бу мактаб шу йили ўзининг 350 йиллигини нишонлайди. 1617 йилда князь Януш Радзивиллнинг махсус буйруғи билан асосланган ва Кальвин гимназияси деб аталган бу ўқув юртида ўқиш XIX асрга қадар поляк тилида олиб борилди. Унинг биринчи ректор ва профессорларидан машҳур педагог Адам Рейнгольд гимназия учун тарих ва риторикадан қўлланмалар ёзган. Битириб чиқувчилардан кўпчилиги ўша замонлардаёқ олим сифатида шуҳрат қозонишган эди. Жумладан, гимназия талабаси Александр Гулевич Одердаги Франкфурт университетининг профессори бўлган, Витнер эса 1706 йилда Лейденда диссертация ёқлади.

Эндиликда, иккинчи жаҳон урушидан кейин қайта тикланган мактаб тажрибали педагогларга эга. Бу ерда замонавий кабинет ва лабораториялар, бой кутубхона мавжуд бўлиб, бу ўқув юрти ҳар йили юздан ортиқ талабага маълумот олганлиги тўғрисида гувоҳнома беради. (Гимназия Октябрь революциясига қадар 20 йилда шунча талабани тайёрларди). Слуцкдаги мактабни поляк ёзувчиси Антон Петкевич, Европада таниқли медицина профессори Михаил Робуш ва кўпгина таниқли фан, адабиёт ва санъат арбоблари битириб чиқишган.

Ефим ГАЛКИН.
(АПН).

ТЕПЛОХОДДА ДУНАЙДАН ИРТИШГА

Алтеницедаги кемасозлик заводида румин дўстларимиз Совет Иттифоқининг буюртмаси билан «Могилев» юк теплоходини қурдилар. Бу теплоход Шимолий денгиз йўли орқали Сибирдаги Иртиш дарёси портларидан бирига сафарга чиқиши лозим.

Бу йилги навигация дарё кемалари учун мардлик йўли очилгандан сўнгги йигирманчи навигациядир.

Қирқинчи йилларнинг охирида Сибирда йирик саноат қурилиши авж олиб, янги шаҳарлар бунёдга келди. Транспортнинг барча турлари янада ривожланди. Шу билан бирга, энг арзон сув транспорти ҳам кўпайди. Ана шунда Сибирь дарёларида янги кемалар қатновини йўлга қўйиш масаласи туғулди.

Шимолий денгиз йўлидан қатновни йўлга қўйишга кўпчилик эътироз билдирарди. Ахир, Арктика билан ҳазиллашиб бўлмайди. Дарё кемаларининг денгизда юриши тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас. Лекин янги лойиҳа муаллифи биринчи ранг капитани Феодор Наянов йўлга чиқишдан олдин аниқ ҳисоб-китоблар қилиб кўриб, бундай сафарнинг муваффақиятли чиқишини исботлаб берди.

Анатолий ПРАЗДНИКОВ,
АПН мухбири.

ЗЎР ҚИЗИҚИШ БИЛАН

«Ташсельмаш» заводининг ишчи ва хизматчилари партиямиз Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» Тезисларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Корхона партия комитети ҳаммани ҳаяжонга солаётган бу ҳужжатни омма ўртасида кенг тушунтириш ишига энг яхши сиёсий ахборотчиларни ва пропагандистларни сафарбар этди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, 15-механика-йиғув цехининг мастери Мустақим Юсупов шундай деди:

— Бизнинг коллективимиз КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларини ҳар томонлама қизғин қувватламоқдалар. Совет кишиларининг меҳнат ва курашда эришган улкан ғалабаларини акс эттирувчи Тезисдаги фикрлар билан ҳар биримиз батафсил танишиб чиқмоқдамиз. Ана шу ғалабаларда Ўзбекистон индустриясининг тўнғичларидан бири бўлган корхонамиз коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси борлиги билан чексиз фахрланамиз. Бизнинг заводимиз юбилей олди социалистик мусобақаси байроғини шараф билан баланд кўтариб бормоқда. Ярим йиллик план ошириб адо этилди.

ТОҒ ҚУЧОҒИДА

Минглаб тошкентликлар ўз меҳнат отпускаларини оромбахш санаторий ва дам олиш уйларида ўтказмоқдалар. Биргина Тошкентнинг 5 мингдан зиёд ишчи ва хизматчилари ёзги меҳнат отпускаларини «Сўқоқ» дам олиш уйида ўтказаётирлар. Бу республикамизда энг кекса оромгоҳлардан бири ҳисобланади. Бу ердаги соф ҳаво, мазали таом ва бошқа қулай имкониятлар кишининг бахри-дилини очади.

Кўпчилик дам олувчилар яқин атрофдаги тоққа сайр қилишни исташади. Шўх дарё, ўйноқи шалола уларни ўзига чорлайди.

✦ ✦ ✦

ХУШ ХАБАР ТАШУВЧИЛАР

Почтальон деганда кўз олдингизда хушхабар элтиб, одамлар қалбига қувонч бахш этувчи киши гавдаланади. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Ҳамид ака Муслимов бир неча йилдан буён шаҳримизнинг А. Набиев маҳалласида почтальонлик қилади. Маҳалла аҳли унинг меҳнатидан миннатдор. Ҳамид ака хатларни газета ва журналларни ўз вақтида етказиб туриши билан бошқаларга намуна бўлмоқда.

Ўз ишини жон-дилдан севган Ҳамид ака алоқа ташкилотлари томонидан бир неча марта пул мукофотлари билан тақдирланган.

Коммунистик меҳнат зарбдори Александра Елисеева «Қизил тонг» тикув фирмаси 2-тикув цехининг пешқадам чевар тикувчиларидан бири ҳисобланади. У шу корхонада анчадан буён меҳнат қилиб, ўзининг меҳнати билан бошқаларга намуна бўлаётир

Суратда: илғор тикувчи ва жамоатчи А. Елисеева.

ДНЕПРОПЕТРОВСК УЙЛАРИ

Алла билан Нинанинг қўли-қўлига тегмайди. Улар уйларининг энг сўнгги хоналарини пардоздан чиқармоқдалар. Тез ва сифатли меҳнат қилиш — украин қизларининг эзгу ниятлари. Шунинг учун ҳам дугоналар бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Азамат бинокорларнинг меҳнат жасоратлари туфайли шаҳар марказида 84 квартирали уй тошкентликларга туҳфа қилиш арафасида турибди.

— Мазкур бинони йилнинг учинчи квартали охирларида фойдаланишга топширишга мўлжалланган эди,— дейди қурилиш-монтаж ишлари бўйича мастер Т. В. Сташко ва пардозлаш ишлари бўйича мастер Д. В. Костенок,— ишнинг кўзини билиб ишлаш туфайли бу уйни муддатидан 3 ой илгари фойдаланишга топширишга муваффақ бўлдик.

Бунда Ю. Иброҳимов бош-қош бўлган пардозловчилар бригадаси ва Валентин Пушкарь раҳбарлигидаги бўёқчилар бригадаси социалистик меҳнат мусобақасининг олдинги сафида бўлдилар.

Владимир Федорович Палий бошлиқ комплекс бригаданинг азамат бинокорлари тошкентликларга туҳфа қилинган уйнинг қурилишида мардона меҳнат қилдилар. Эндиликда Палий бригадаси ўзининг 70-80 аъзоси билан 9 қаватли 196 квартирали уйнинг биринчи қаватига ғишт тера бошладилар. Иван Шаповалов раҳбар бўлган ғиштчилар бригадаси катта ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

— Юбилей йилининг шодиёна байрам кунларини муносиб кутиб олиш йўлида бинокорларимиз астойдил меҳнат қилмоқдалар,— дейди Днепропетровск қурилиш-монтаж поездининг бошлиғи Николай Платонович Юдин.— Аввал Тошкент «Черёмушкаси»даги 13-кварталда 50 квартирали икки уйни пойтахтликларга ҳадя этилди.

Муҳаббат Азимова Тошкент минерал сувлар заводининг пешқадам ишчиларидан биридир. Шу корхонада автоматчи бўлиб ишлаётган бу меҳнатсевар аёл ўзининг смена ва ойлик топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан бажармоқда.

Суратда: А. Азимова.
Б. Гадойбоев фотоси.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА БЕШ ЙИЛЛИКДА ОЗИҚ-ОВҚАТ

КПСС Марказий Комитетининг яқинда эълон қилинган Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги Тезисларида мамлакатда халқ истеъмоли моллари, шу жумладан озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпайганлиги кўрсатиб ўтилди. Совет ҳокимияти йилларида бунга қандай эришилди? СССР озиқ-овқат саноати қандай ривожланди? Унинг ҳозирги вақтдаги аҳволи қандай ва яқин вақтлар ичида ривожланиш истиқболлари қанақа?

СССР Госплани озиқ-овқат саноати бўлимининг бошлиғи, иқтисод фанлари кандидати **Иван Кузьмич СИВОЛАП** «Новости» матбуот агентлиги (АПН) мухбирининг шу саволларига жавоб қайтарди.

— Мен планли хўжалик ходимиман, сиз журналистсиз. Аммо бундан ташқари биз иккаламиз ҳам харидормиз, — деди **Иван Кузьмич СИВОЛАП**, мен озиқ-овқат магазинларини тез-тез кўздан кечириб тураман. Москвадагина эмас, мамлакатимизнинг бошқа саноат марказларига хизмат бўйича борганимда, ўша ерлардаги магазинларда ҳам бўламан. Магазинлардаги манзара йилдан-йилга ўзгаряпти. Уларнинг пештахталари бўшамайди. Шунингдек магазинларда, мандарин, янги узилган сабзовот ва тирик зоғорабалиқни ҳисобга олмаганда, бошқа товарлар учун навбат кутиб туришлар йўқ. Аммо сиз аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш масаласи доимо шундай бўлиб келмаганини биласиз, албатта.

Маълумки, чор Россиясидан Совет мамлакатига кам ривожланган, қолоқ усул билан ишлайдиган минглаб майда корхоналардан ташкил топган озиқ-овқат саноати мерос бўлиб қолган эди. У вақтларда сут заводлари деярли мутлақо йўқ эди. Мол сўйиш майда қушхоналарда олиб борилarди. СССРдаги ҳозирги замон озиқ-овқат индустрияси аслида урушдан олдинги биринчи беш йилликлар мобайнида (1928-1937 йилларда) юзага келди. Ўша вақтда юзлаб корхоналар қурилиб ишга туширилди, эскилари эса қайта қурилди. Бунинг натижасида мамлакатда 1967 йилда 1913 йилдагига нисбатан 80 процент кўпроқ қанд ва мол ёғи ишлаб чиқарилди. Ширинликлар ишлаб чиқариш саккиз марта, макарон — тўққиз марта, консервалар ишлаб чиқариш —ўн баравардан зиёдроқ ошди. Нон пишириш саноатида ўша вақтда илгариги ўн хил ўрнига қарийб тўрт юз хил нон ишлаб чиқарди.

Улуғ Ватан уруши йилларида гитлерчи қўшинлар мамлакат озиқ-овқат саноатининг бешдан тўрт қисми жойлашган совет территориясини босиб олдилар. Уларнинг кўпчилик қисми вайрон қилиб ташланди. Бу эса совет кишиларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни кескин равишда ёмонлаштириб юборди. Карточка системасини жорий этишга тўғри келди. Аммо уруш тугаши билан бу система бекор қилинди. Ўшандан бери аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш узлуксиз яхшиланиб борди. Харидорлар ўтган етти йилликда, мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг умумий даражаси, 73,5 процент, шу жумладан мол ёғи бир ярим марта, қанд, ўсимлик ёғи, пишлоқ, сабзавот консервалари ва бошқа бир қатор маҳсулотлар ишлаб чиқариш қарийб икки марта кўпайгандан кейин буни айниқса яхши сездилар. СССР қанд ишлаб чиқариш бўйича ҳозир дунёда биринчи ўринни эгаллади.

Мамлакатнинг индустрлаштирилиши, социалистик ишлаб чиқаришнинг ўсиши совет кишиларининг фаровонлигини ошириш учун зарур бўлган шарт-шароитларни яратди. Халқ истеъмоли моллари; озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайиб, сифати яхшиланиб борди. КПСС Марказий Комитетининг Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги Тезисларида 1966 йилда 1913 йилдагига нисбатан озиқ-овқат саноати маҳсулотларининг 12,8 баробар ўсгани кўрсатиб ўтилган.

Совет озиқ-овқат корхоналари (матлубот кооперациясини ҳисобга олмаганда) ҳар куни саксон минг тонна ҳар хил навли нон, қарийб олти минг тонна турли ширинлик (бу умуман икки ярим минг номда бўлиб, дунёнинг ҳар қандай мамлакатидагига қараганда кўпроқдир), тахминан саккиз минг тонна ўсимлик ёғи, ўн саккиз миллион банка консерва, 120 минг тонна мол ёғи, пишлоқ ва бошқа сут маҳсулотлари, йигирма минг тоннадан кўпроқ гўшт ва бошқа шу кабилар ишлаб чиқарилмоқда.

Озиқ-овқат маҳсулотларини ғоят катта масофадан ташиб келтириш транспортчилар учун борган сари қийинроқ бўляпти — юклар ҳажми эса узлуксиз кўпаймоқда. Мисол учун ўтган йили қишлоқ меҳнаткашлари ғалладан рекорд ҳосил йиғибгина қолмай, белгиланганидан анча кўпроқ қанд лавлаги, кунгабоқар, сабзовот, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳам етиштирдилар. Қорамоллар, қўй ва парранда сонини кўпайтирдилар.

Маълумки, хом ашёларни уни ишлаш пунктларига етказиб бериш билангина иш битмайди, тайёр маҳсулотларни мамлакат бўйича ташимоқ ҳам керак. Озиқ-овқат саноатининг иши ҳам мураккаблашди. Унинг корхоналари хом ашёларни қайта ишлаб улгуришигина эмас, балки энг кенг ассортиментдаги юқори сифатли маҳсулотларни мумкин қадар кўпроқ ишлаб чиқариши ҳам зарур. Буни бозор коньюктураси талаб қилади. Коньюктура эса халқ моддий фаровонлигининг ўсабориши билан жиддий ўзгариб туради. Совет харидори борган сари талабчан бўлмоқда. У саноатга ўз дидини айтиб туради.

Москваликлар ҳозир мисол учун бундан 10-15 йил илгаригига нисбатан қарийб ярим баравар камроқ нон истеъмол қиладилар. Гўшт, балиқ, сут маҳсулотлари, сабзавот, меваларни эса бирнеча марта кўпроқ ейдиган бўлиб қолдилар. Ҳозир СССР аҳолисининг қанд, маргарин, нон-булка, макарон, ширинликлар, ўсимлик ёғи, сабзавот консервалари ва бошқа шу каби озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаби тўла қондириляпти. Бундай шароитда озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатини яхшилаш, хилини кўпайтириш ва ташқи кўринишини безатиш биринчи даражадаги вазифа бўлиб қолмоқда.

Ҳозирги беш йилликда мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш камида 1,4 баравар кўпаяди. Аҳоли жон бошига гўшт ва гўшт маҳсулотларини истеъмол қилиш 1970 йилга бориб 20-25 процентгача, сут ва сут маҳсулотлари 15-18 процентгача, қанд 25 процентгача, ўсимлик ёғи 40-46 процентгача кўпайтирилади. Янги узилган ва консерва қилинган мева ҳамда сабзавотларни истеъмол қилиш тахминан бир ярим марта ошади. Ҳар бир кишига қанд ишлаб чиқариш 1970 йилгача 52 килограммга — дунёда энг кўп даражага етказилади.

Гўшт ярим фабрикатлари, пазандачилик ва колбаса маҳсулотлари, ҳар хил пишлоқ, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, торт, пирожний, шоколад, шоколад маҳсулотлари шунингдек витаминлар ва бошқа фойдали қўшилмалар билан бойитилган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кескин суратда ошириш мўлжалланади. Юқори сифатли нон-булка, миллий нонлар ишлаб чиқариш кескин кўпайтирилади.

Ўсимлик ва мол ёғлари, сариёғ, мороженое, ҳар хил алкоголсиз ичимликлар, минерал сувлар, сутли ичимликлар, мева ва сабзавот шарбатлари ишлаб чиқариш кўпаяди. Корхоналарда қадоқланган ва ўралган маҳсулотлар икки баробардан кўпроқ ишлаб чиқарилади. Болалар озиқ-овқати ишлаб чиқаришига алоҳида эътибор берилади. Беш йилликда бундай маҳсулотлар чиқариш етти баравар ошади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ОКТЯБРЬ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

⊙ УЛАН-БАТОР. Монголия халқ революцион партияси Марказий Комитети қишлоқларга пропагандистларнинг бригадаларини юборди. Бу пропагандистлар мамлакатнинг барча аймоқларида бўлиб, лекция ўқийдилар ва доклад қиладилар.

Пропагандистлар КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллиги» тезислари ҳақида, монгол-совет традицион дўстлиги ҳақида, СССРда социалистик қурилишда эришилган муваффақиятлар тўғрисида гапириб берадилар.

⊙ПРАГА. Чехословакиянинг китоб магазинларида Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган янги китоблар пайдо бўлди. Чехиядаги 20 шоирнинг «Лениниана» деган шеърлар тўплами нашрдан чиқарилди. Турли мамлакат шоирларининг революция даврини ва коммунистик жамият бунёдкорлари меҳнат қилган яратувчилик йилларини акс эттирувчи асарлар тўплами — «Октябрь 1917-1967» деган антологияси нашр этилди.

⊙ БЕЛГРАД. Нови-сад шаҳрида ўлка комитетининг Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигини байрам қилишга бағишланган мажлиси бўлди. Комитет шонли юбилейни байрам қилиш программасини қабул қилди. Воеводлик шаҳарларида ва аҳоли яшайдиган пунктларида Улуғ Октябрга бағишланган жуда кўп намойишлар ўтказилади. Бу ерда «Октябрь революцияси ва воеводинага унинг кўрсатган таъсири» деган катта виставка тайёрланмоқда.

(ТАСС).

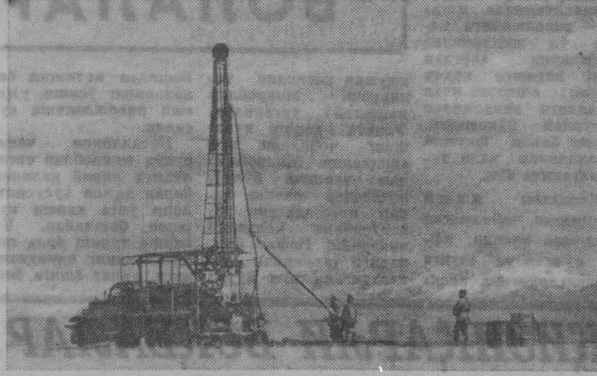

Мўғилистон Халқ Республикасида фойдали қазилмаларни текширишга катта аҳамият берилади. Илғор техника билан қуролланган геологик экспедициялари ҳозир мамлакатнинг ҳамма бурчакларида кўриш мумкин.

Суратда: ўзи юрар пармалаш установкаси Цаган Нур кўли районида.

А. Спиркин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

«КЕРИЛИС» ОПЕРАЦИЯСИ

Киншаса кўчаларида минглаб кишилар зўр хурсандчилик билан Конго мустақилликка эришган кунининг 7 йиллигини байрам қилаётган бир вақтда, 30 июнь куни бу мамлакатдан юзлаб километр узоқда шу мамлакат тарихи билан боғлиқ бир воқеа рўй берди.

Ўрта Ер денгизи манзараларидан баҳра олиш учун бадавлат туристлар келиб турадиган Испаниянинг Ивиса оролидан Англиянинг «Грегори эйр тэтсиз» компаниясига қарашли 7 ўринли «Хаукер-Сиддли-125» реактив самолёти кўкка кўтарилди. Испания туристик агентлиги бу самолётни баланд бўйли тунд башара бир шахс учун тайинлаб қўйган эди. Бундай сирли юришлардан кўпини бошидан кечирган Моиз Чомбега яна 6 киши ҳамроҳ эди. Икки испан соқчисидан ташқари, самолётда ёши 30 лардан ошиб қолган бир аёл, унинг ҳамроҳи ва яна икки эркак бор эди.

Ивисадан самолёт бориб қўнадиган Мальорка оролига қадар 125 километр. Бироқ, «Хаукер-Сиддли-125» Пальма шаҳридаги Сан-Хуан аэропортида қўна олмади. Кейин маълум бўлишича, Ивиса ва Мальорка аэродромларининг диспетчерлик хизматлари инглиз учувчиси Дэвид Тэйлорни Жазоир томонга учишга мажбур қилганликларини радио орқали хабар қилди. У ерда Чомбе, унинг ҳамроҳлари ва икки учувчи қуршовга олинган эди.

Жазоир хавфсизлик хизмати бу ноодатий ишнинг икир-чикирларини аёнлаштиргунга қадар, биз Конгодан думи тугилгандан кейин собиқ бош министр Мадриддаги ажойиб районлардан биридаги Флеменга кўчасида жойлашган 7 қаватли уйнинг эшигини тақиллатиб кўрайлик. Ўзини Чомбенинг секретари деб таништирган сеньор Марко деган шахс кўпгина журналистларга «бошлиқ уйда йўқ ва қачон қайтиб келиши каминага маълум эмас» деб жавоб берди.

Чомбе хонасидаги телефонлар нуқул банд. Франко ҳокимияти икки қўллаб топшириб қўйган Чомбенинг «хавфсизлигини таъминловчи» икки барваста тансоқчигина ўзини анча эркин ҳис этмоқда. Франко зудлик билан кабинет кенгашини чақирди. Океан ортидаги Конго хўжайинларининг боши гангиб қолди. Чомбени биринчи марта «Нью-Йорк Таймс» йўқлаб чиқди: «Наҳотки, Чомбе қўлга тушган бўлса!».

Ҳа, чиндан ҳам таниқли катангалик савдогарнинг фарзанди бўлган 47 ёшли иғвогарнинг омади ҳеч қачон бу сафаргичалик орқага кетмаган эди. Жазоирда чиқадиган, «Ал-Мужаҳид» газетаси, революцион адолат бутун африкаликларнинг истакларига пешвоз чиқиб, Чомбени муносиб равишда жазолайди», деб ёзди.

Бу жазо қай даражада бўлиши ҳаммага аён. Киншасада март ойидаёқ Моиз Чомбени ҳарбий трибунал ватанга қарши энг оғир жиноятлари учун энг олий жазо-ўлим жазосига ҳукм қилган эди. Конго пойтахти яқинидаги Коколо ҳарбий лагеридаги судда раислик қилган полковник Пьер Ингипа йиғилиш бошланишидан аввал икки марта жиноятчининг номини тилга олди. Лекин жавоб бўлмади. Бутун Конго халқи номидан суд Жазоир ҳукуматига бутун Африканинг ёвуз душмани бўлган бу шахсни Конго ҳукумати ихтиёрига топшириш тўғрисида илтимос қилди.

Ҳозирги кунда Ғарб матбуоти саҳифаларида «Ўтда куймас, сувга чўкмас» Чомбенинг қандай қилиб ғарбга бориб қолганлиги тўғрисида турли фикрлар юритилмоқда. Францияда чиқадиган «Монд» газетаси ходимлари олган узуқ-юлуқ фактларга асосланиб, қуйидагиларни ёзади:

28 июнь тушдан кейин Чомбе ўзининг янги инглиз аёл секретари кузатувида Мадриддан Мальоркага учиб кетди. Бу ердаги ҳар томонлама шинам «Дель-Мар» отелида бутун йил бўйи унинг учун беш хона ажратиб қўйилади. [Шу ерда Чомбенинг севиб такрорлайдиган «чинакам сахийлик ўзингдан бошланади» деган сўзларини эсга олиш жоиздир] Мадрид меҳмони ўз қароргоҳига келганда уни икки киши кутиб турарди. Бу Чомбега уни тегишли самолёт Пальма шаҳридаги аэродромида кутиб турганлигини маълум қилган инглиз учувчилари эди.

Тахмин қилишларича, 30 июнь, жума куни уч киши — иккитаси бельгиялик ва бири француз, «Дель-Мар»га етиб келишди. Улар билан бирга, бир аёл ҳам бор эди. Ивиса оролида кечқурунлик тамадди қилишга улгуриш мақсадида Чомбе ва унинг ҳамроҳлари кундузи соат учларда самолётда учиб кетди. Испан соқчилар уни ҳамон кузатиб боришарди. Ивисада компания кечқурунгача иккита такси ёллади. Шофёрлар кейинчалик журналистларга, 40 ёшлардаги тепакал киши ҳамиша кўрсатма берганлиги тўғрисида ҳикоя қилиб беришди. Қимматбаҳо ресторанда кечлик тамадди қилингандан кейин аэродромга бориш тўғрисидаги буйруқни ҳам шу тепакал берган [Официантлар шу чоққача улардан қанча пул олганларини ҳам эслашади].

Лекин ресторанда нималар тўғрисида гаплашишгани ҳозирча сирлигича қолмоқда. Фақат шу нарса маълумки, самолёт соат 6 ларда кўкка кўтарилиб, Мальорка томонга йўл олган. Франс-Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, қуйидаги воқеа рўй берган: 40 ёшлардаги тепакал — Франсис Бодеман, «ёлловчи агент бўлса ҳам эҳтимол», учувчилар хонасига кириб, пистолетдан деворга қараб ўқ узган. Бу билан у инглиз учувчилари бўлган Девид Тэйлор ва Тревор Копплстонларни қўрқитмоқчи бўлган. Улар радио орқали «самолёт бортида иғво» бўлганлиги ва буйруқ бўйича йўлни ўзгартиришга мажбур бўлишганлиги тўғрисида хабар қилишга улгуришди, холос. Шундан кейин Бодеман самолёт ичкарисига кириб бамайлихотир пиво сипқориб ўтирган икки испан полициячисини полга ўқ узиш билан қўрқитиб, қуролсизлантирди. Орадан кўп ўтмай самолёт Жазоир территориясида ерга қўнди.

Баъзи маълумотларга кўра, брюсселлик собиқ адвокат Шарль Сигаль ва унинг хотини бу воқеаларда унчалик актив қатнашишмаган. Ёлланган одамми, савдогарми, кимлиги аён бўлмаган бошқа бир бельгиялик Марсель Амбюрсеннинг бу ишдаги роли ҳам аён эмас. «Баъзи шов-шувларга кўра, — телеграф орқали маълум қилади Франс Пресс агентлигининг мухбири,—Бодеман ОАС неофашистлар ташкилотига мансуб бўлган. У Чомбедан ўз қасосини олмоқчи бўлмаганмикин! Ёки бирор группа ё давлат топшириғи билан ҳаракат қилганмикин! Мадридда чиқадиган «Йа» католик газетаси, Чомбени қўлга тушириш унинг қўл остидагилардан бўлган француз «бизнесмени» томонидан қилинган, деб хабар беради.

Кўпгина хўжайинларга садоқат билан хизмат қилган бу конголик гумашта Америка монополиялари ва унинг Ғарбий Европадаги рақобатчиларининг Конгодаги ўз позицияларини сақлаш учун курашда шунчаки чақа бўлиб хизмат қилган бўлиши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас. Умуман олганда, бутун умри иғвогарлик, диверсия ва қотилликлар билан ўтган сиёсий аблаҳнинг қисмати қонунийдир. Ўзгаларга чоҳ қазиш натижасида унга ўзи тушиши шу бўлса керак-да!

Ҳар ҳолда бир нарса аниқ: Чомбе навбатдаги иғво калавасини чалкаштириб юборди. Бу иғво сирли «Керилис» операцияси номи билан аталган эди.

...Бундан бир неча муддат илгари Португалиянинг мустамлакаси бўлган Ангола орқали Конгога Саван хоним деб аталмиш Чомбенинг Бельгиядаги маслаҳатчиларидан бирининг хотини ташриф буюрди. У Катангадаги Мучача шаҳридаги бельгиялик Вандер Стеннинг уйига бориб қўниши лозим эди. Камсуқумгина темирйўл вокзалининг бошлиғи қиёфасида яшириниб юрган ашаддий чет эл агентига Чомбе уни воситачи қилиб йўллаган эди. Анголадан динамит жойланган яшиклар етиб келди.

12 июнда Жанубий Катангадаги Лубуди дарёсига қурилган темир йўл кўприги вайрон қилинди. Лумумбаши [собиқ Элизабетвиль] яқинидаги юксак кучланишли электромачта ҳам ер билан яксон қилинди. Конгонинг ЖЕКОМИН компанияси қазиб олган рудалар ортилган поездлар тўхтаб қолди. Катанга ва Замбия мисини Бенгуэль темир йўли орқали денгизга олиб чиқиш имконияти йўқолди.

Бироқ, Катангадаги иғвогарлик ва бу ҳатарли ташрифлар планлаштирилган операциянинг дастлабки босқичи эди, холос. Унинг иккинчи босқичи ҳарбий исён қўзғотиш ва Кисангани [собиқ Стенливиль] да қўзғолон келтириб чиқариш эди. Иғвогарлар ҳозирги Конго президентини йўқ қилиб, мамлакатда Чомбе режимини қайта тиклашни асосий мақсад қилиб қўйган эдилар.

Киншаса радиоси «Керилис» плани тўғрисидага ахборотни радио орқали учинчи июлда эълон қилди. 48 соатдан кейин эса чет эллик ёлланганлар ҳечқандай белгилари бўлмаган икки самолётда Кисанганига қўниб, аэропортни ишғол қилдилар. Конгонинг шарқидаги бошқа бир шаҳар — Букавуда оқ ёлланганларга европалик келгиндилар қўшилишди.

6 июлда президент Жозеф Мобуту радио орқали Конго халқига мурожаат қилди. Унинг нутқи 3 минут давом этди. У бутун мамлакатда ҳарбий ҳолат эълон қилди ва Конгога қарши империалистик агрессияга зарба беришга чақирди, Республика ҳукуматининг илтимосига биноан, Хавфсизлик Кенгаши фавқулодда йиғилиши бўлди. Агрессиянинг мақсади, деди Конго вакили Идзумбуир,— Конго ҳукуматини йиқитиб мамлакатда «Юнион миньор» монополиясининг хўжайинлигини чеклаш юзасидан белгиланган тадбирларни йўққа чиқаришдан иборат эди. Бу босқинчиликнинг ташкилотчилари мустамлакачи давлатлардир, деб таъкидлади у.

... Йоганнесбургда чиқадиган «Санди экспресс» газетаси шу йилнинг март ойи бошларидаёқ, Чомбе ёллаган тўрт юз оқ танли жанговар ҳаракат учун буйруқни кутиб турибди деб, ёзган эди. Мана сигнал ҳам берилди. Бу янги мустамлакачиларнинг «Керилис» операциясидир.

Б. ПИЛЯЦКИН
[«Неделя»дан].

Сенегал. Сен Луи шаҳрининг чекка жойларидаги ҳар бир хонадонда ҳам водопровод топилавермайди. Шунинг учун ҳам одамлар кўчалардаги колонкалар олдида сув олиш учун навбат кутадилар. Бу ерда улар ҳар хил янгиликлар тўғрисида гапиришиб, кийимларини ювиб, бир-бирларига учрашув белгилайдилар.

В. Сметанин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ГУЛҒУНЧАЛАР

Одил Тўхтаназаров бир неча йилдан бери ўз шеърлари билан республикамиз газеталари саҳифаларида қатнашиб келмоқда.

Одилжон ҳозир Чкалов номидаги Тошкент авиация заводида бинокор бўлиб ишлайди. Иш билан бирга у кечқурун Тошкент университетининг журналистика бўлимида ўқимоқда. Қуйида ёш шоирнинг янги шеърларидан намуналар ўқийсиз.

ДЎСТИМГА

Мерос қолган севилмоқ-севмоқ
Боболардан бизга, дўстгинам.
Бу туйғуга аллақачоноқ
Маскан бўлган курраи олам.
Ишқ савдоси йигит ёшингда
Бошгинангга тушибди, ошнам.
Анча ёниб ичу-тошингдан
Бу туйғуга урибсан қалам.
Неки бўлса севгинг қисмати
Яширмай ёз, шайдо дўстгинам.
Чунки баъзи «шоирлар» зоти
Алдар бизни ишқ бобида ҳам.
Дейиларки: «Севаман, оҳҳо,
Ғам билмайин етишдим абад»,
Аслида-чи: йиғлатиб гоҳо,
Гоҳ кулдирар тоза муҳаббат...

КАБУТАР

Бежирим осмоннинг қучоқларида
Сайр этиб юрарди ёш бир кабутар.
Нафис қанотлари товланиб кунда
Гўёки оламга таратарди зар.
Лекин табиатнинг кайфи бузилиб,
Бирдан кўтарилди шиддатли
бўрон.
Қуёшга тортилди булутдан парда
Дову дарахтлар ҳам силкинди шу
он.
Бўрон хайқиради
йиртқичларсимон,
Омонлик бермайин кучи етганга
Аммо кабутар-чи, бўш келмай
ҳамон
Ерга талпинади, дам бермай
танга.
Ким билсин, у балки
шошаётгандир
Муштипар она-ю дилдори томон.
Ана, у ахири бўронни енгиб
Қўнди манзилига саломат-омон.
Шу оддий қушчалик бўлмай
баъзилар
Ҳайҳот, маскан қурар йироқ-
йироқда.
Мунис онаси-ю, вафодор ёри,
Ширин фарзандларин қолдириб
доғда!

ТЎРТЛИКЛАР

Менга бунча бепарво боқма,
Бино қўйиб ўзингга, санам.
Ишқ-оташинг ҳаммани ёқмас,
Бордир сенга бепарволар ҳам.

Қиз севишлик қочмагай, дастлаб
Пок юришни ўрган, укажон.
Чунки ишқни авайлаб-асраб,
Олиб юрмоқ эмасдир осон.

Одил ТЎХТАНАЗАРОВ.

МЕҲР

ҲИКОЯ

Эрта баҳор. Қалдирғочлар жанубдан яна қайтиб келишди. Бизнинг шипга ҳам бир жуфт қалдирғоч уя солди. Уя битгач, тухум қўйди. Бир куни уядан полопонлар чийиллаган товуш чиқаришди. Демак, бола очибди...

Полопонларга ҳар куни каллаи саҳардан то қоронғугача — икки қалдирғоч овқат ташир, кичик қалдирғочлар эса кун сайин улғайишарди.

Биз ўз қалдирғочимизни танийдиган, бир-биридан ажратадиган бўлиб қолдик. Айвондаги симга қўнганда уларнинг бирининг бўйни оқ ва нимқизил товланар, иккинчисиники камалакнинг яшил рангини эсларди. Биринчисининг тумшуғи сал чўзиқроғ-у, иккинчисиники бир оз эгилган эди.

Кунлардан бирида оқ, қизил бўйинли қалдирғоч эрталаб чиқиб кетганича кечқурун уйга қайтиб келмади. Кечгача оқ, яшил бўйинли қалдирғоч жўжаларга егулик ташиди. Иккинчи, учинчи куни ҳам шундай бўлди. Тўртинчи куни эгик бурунли иккинчи қалдирғоч эрталаб чиқиб кетганича уйга қайтмади.

Полопонлар чийиллашиб ҳаммаёқни бузиб юборишди. Ҳатто, улардан бири ерга тушиб кетди. Бундан биз ҳам ташвишландик. Бечора кичкинтойларнинг ҳоли не кечади! Улар эндигина темир қанот бўлишган. На учишни, на ўзларича овқатланишни билишади. Пашша, чивин тутиб бермоқчи бўлдик. Иложи бўлмади. Ҳатто, зўрлаб оғзига тиқилган чигирткани ҳам ташлаб юборишди. Наҳотки улар ўлиб кетишса!!.

Йўқ, ундай бўлмади. Бир кундан кейин эрталаб уйга олдин бир бегона қалдирғоч учиб келди. Кейин у орқасига қайтиб, ўзи билан саккизта шерикларини бошлаб келди. Ҳаммаси уяга бир-бир қўнишди. Сўнгра михга тизилиб, узоқ ғужурлашди.

— Булар нима қилишяпти! — сўради укам.

— Мен қайдан билай...

Анчадан сўнг биринкетин барча қалдирғочлар учиб кетишди. Аммо беш минутдан сўнг икки қалдирғоч оғзида овқат билан қайтиб келиб полопонлар ёнига қўнишди. Полопонлар то учирма бўлгунча уларни шу икки қалдирғоч боқиб катта қилди.

— Буни қаранг, маҳлуқларда ҳам меҳр, раҳм-шафқат бор экан, — деди ойим қалдирғочлар соғ-саломат учиб кетган куни.

М. ҲАКИМОВ.

ОВҚАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ 1,4 МАРТА КЎПАЯДИ

ИНДУСТРИЯСИ

Бундай иш ҳажмининг уддасидан чиқиш учун озиқ-овқат саноатининг моддий-техника базасини анча мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш белгиланди. 1959-1965 йилларда давлат плани бўйича бу соҳада кўп ишлар қилинган эди. Мингдан ортиқ корхона, шу жумладан 60 қанд заводи, 157 гўшт комбинати, 250 дан кўпроқ нон, 227 сут, 30 консерва заводи ва бошқа шу каби ҳозирги замон корхоналари қурилиб ишга туширилди. Ҳаракатдаги корхоналарнинг асосий қисми қайта қурилди ҳамда ватанимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Етти йил ичида комплекс механизациялаштирилган ҳамда автоматлаштирилган цех ва участкалар сони уч мартадан кўпроқ ошди. Ўсимлик ёғини қайта ишлаб чиқаришда мукаммалаштирилган экстракция усули асосий ўринни эгаллади. Ҳозир мойли уруғларнинг бешдан тўрт қисми ёғ экстракциялаш заводларида ишловдан ўтказилади.

Кўпгина қанд заводларига тўхтовсиз ҳаракат қилувчи диффузион аппаратлар ва беш юзга яқин ҳозирги замон вакуум фильтрлари ўрнатилди. Центрифугаларнинг ярми маҳсулотни ўзи бўшатувчи центрифугалар билан алмаштирилди. Прессларни программали бошқариш татбиқ этиляпти. Юзлаб гўшт комбинатларига конвейер линиялари ўрнатилди.

Озиқ-овқат саноатининг моддий-техника базасини бундан кейин янада мустаҳкамлаш учун ҳозирги беш йилликда яна 1400 га яқин корхона, шу жумладан 75 гўшт комбинати, 115 шаҳар сут заводи, 200 пишлоқ пишириш, 16 консерва, 25 қанд, 250 нон заводи, 20 дан кўпроқ кондитер фабрикаси қуриб ишга туширилади. Аҳолини янги озиқ-овқатлар билан таъминлаш учун холодильниклар сиғими қарийб қирқ процент кенгайтирилмоқда. Беш йиллик охиригача тахминан икки минг озиқ-овқат корхонаси қайта қурилади, улардаги эски асбоб-ускуналар ҳозирги замон машиналари ва аппаратлари билан алмаштирилади. Давлат озиқ-овқат саноати учун беш йилликда ўтган етти йилликдагига нисбатан 1,5—1,7 баравар кўпроқ ватан асбоб-ускуналари ва чет эллардан келтирилган асбоб ускуналар ажратиб беради.

Озиқ-овқат индустриясининг энг асосий техника янгиликлари ҳақида гапириб бермоқчиман. Қанд ишлаб чиқаришда қандни диффузия қилиш процессларини тўхтовсиз ҳаракат қилувчи қурилмаларга кўчириш асосан тугалланади. Ишчиларнинг вазифаси автоматик ҳаракат қилувчи агрегатлар ишини кузатиб туришдан иборат бўлиб қолади. Қанд лавлаги қабул қилиш пунктларида лавлагини бўшатиш ва уюб қўйиш ишларини комплекс механизациялаштириш тугалланади. Бу эса шу иш жараёнида меҳнат сарфини 25—30 процент камайтириш имконини беражак. Қанд ишлаб чиқаришда автоматлаштиришнинг умумий ҳажми беш йилликда ўтган етти йилликдагига нисбатан 45 процент ошади. Лавлагини қайта ишлашда меҳнат сарфи қарийб тўртдан уч қисми баравариða камаяди.

Ёғ ишлаб чиқариш саноатида экстракциялаш методига ўтиш тугалланади. Ёғ заводлари энг янги конструкциядаги юқори унумли автоматлаштирилган линиялар билан таъминланади. Гўшт комбинатларида гўштни қайта ишлаш тўла механизациялашган узлуксиз линияларда олиб бориладиган бўлади. Молларни сўйиш вақтида олинадиган озиқ-овқат ва техника маҳсулотларини ишлашни комплекс механизациялаштириш тугалланади. Озиқ-овқат ёғлари, чучвара, котлет ишлаб чиқаришда, сутни қоғоз жилд ва шишаларга қуйиш ишларида автоматлар қўлланилади.

Озиқ-овқат корхоналари билан магазинлар ўртасида бевосита алоқалар кенгайтирилади. Магазинлар бевосита алоқалар йўли билан харидорлар талаби бўйича озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан корхоналарга ўзлари буюртма берадилар.

Бир қатор йирик шаҳарларда аниқ маҳсулотлар билан савдо қиладиган ихтисослаштирилган магазинлар очилади. Улар корхоналар билан шартнома тузиб, ўз буюртмаларига асосан маҳсулот оладилар. Магазинлар ўтмайдиган ёмон молларга маълумки буюртма бермайдилар.

Ишлаб чиқариш ходимларимиз олимлар билан маҳкам ҳамкорликда иш олиб борадилар. Озиқ-овқат индустрияси ўттиздан кўпроқ илмий текшириш институтига эга. 25 олий ўқув юртининг турли кафедраларида озиқ-овқат масалалари бўйича илмий иш олиб борилмоқда. СССР Фанлар академияси ва иттифоқчи республикалар академияларининг бир қатор институтлари озиқ-овқат саноатининг химияси ва технологияси масалаларини ишлаб чиқиш билан шуғулланмоқда.

Беш йиллик мобайнида олимларнинг икки юзга яқин янги таклифини, шу жумладан пўстлоқсиз полимер пленкада пишадиган пишлоқ ишлаб чиқариш, қаттиқ пишлоқларни узлуксиз усул билан тайёрлаш, хушбўй ҳидли синтетик моддалар ишлаб чиқаришнинг янги технологияси, совутиш методи билан маргарин ишлаб чиқариш, пахта чигитини комплекс қайта ишлашнинг янги технологияси ва бошқа шу кабиларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш мўлжалланди.

Шунингдек илмий текшириш институтлари ҳамда лабораториялар янги хил маҳсулотларнинг рецептураларини ишлаб чиқмоқдалар. Олимларнинг таклифлари бўйича тез тайёрланадиган шўрва, картошка, маккажўхори, сабзавот ва мевалардан тўйимли овқатлар, серёғ ва ёғи олинган сут маҳсулотлари, янги хил ширинликлар, нон-булкалар тайёрлаш саноати юзага келтириляпти.

Илмий ходимлар коллективлари ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш, хом ашё ва тайёр маҳсулотларнинг сифатини аниқлаш методларини такомиллаштирмоқдалар, озиқ-овқатларнинг биологик қиммати ва лаззатлилигини ошириш усулларини ишлаб чиқмоқдалар.

Оғир индустриянинг муваффақиятлари озиқ-овқат саноатида техника тараққиёти учун йўл очиб берди. Кейинги беш йил ичида ватан машинасозлиги озиқ-овқат ишлаб чиқарувчиларга бир ярим миллиард сўмлик турли технология асбоб-ускуналари етказиб берди.

Янги машиналар озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатини яхшилаш, янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имкониятини беради. 1965 йилда ташкил топган Умумиттифоқ машинасозлик министрлигининг корхоналари енгил ва озиқ-овқат ҳамда рўзғор буюмлари саноати учун беш йилликда ўтган беш йилликдагига нисбатан 35—40 процент кўпроқ технология асбоб-ускуналари тайёрлаб беради.

Химия саноати ҳам озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун асосан кўпгина янги нарсаларни беради. У тайёр маҳсулотни ўраш учун полимер пленкалар ишлаб чиқаришни оширмоқда, консервалаштирувчи сорбин кислотаси ишлаб чиқаришни кенгайтиряпти. Буни қўлланиш эса мева, сут ва бошқа маҳсулотларни консерва қилиш сифатини яхшилаш имконини беради. Химиклар озиқ-овқат индустриясининг ходимларига маҳсулотни фильтрлаш технологиясини яхшилашда, маҳсулотларни сақлашда ҳам ёрдам бермоқдалар. Химия саноатининг сульфанол, алкилсульфат, фосфорли тузлар ва бошқа бир қатор маҳсулотларни ватанимизда ишлаб чиқариш базасида ювадиган синтетик моддалар тайёрлаш кенгаймоқда. СССРда синтетик ёғли кислоталар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу эса совун ишлаб чиқаришда овқатда ишлатиладиган ўсимлик ёғи ўрнида муваффақиятли ишлатиляпти. Ўтган йилнинг ўзидагина ювувчи синтетик моддалар ва ёғли синтетик кислоталарни қўлланиш туфайли мамлакатда икки юз минг тонна овқат ёғи тежаб қолинди.

Ўз сўзининг охирида Иван СИВОЛАП 1967 йил бошигача етмишга яқин озиқ-овқат корхонаси планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтганлигини айтди. Йил охиригача мамлакатдаги бутун озиқ-овқат маҳсулотларининг ярмидан кўпроғи янгича ишлаётган давлат корхоналари томонидан ишлаб чиқарилади.

(АПН).

ҚРИМ ЙЎЛЛАРИДА

СИМФЕРОПОЛЬ. Бу ерда СССР халқлари IV юбилей спартакиадаси программасига кирган кўп кунлик велосипед пойгаси мусобақалари бошланди. Биринчи этап 150 километрдан иборат бўлиб бу этапда эстониялик О. Ульм пешқадамлик қилди. Команда биринчилигида ҳам эстониялик велосипедчилар биринчи ўринни эгалладилар.

Иккинчи этап 141 километр эди. Спортчилар стартнинг бошиданоқ катта тезликда пойгалашдилар. Иккинчи этап мусобақаларида ҳам 141 километр масофани 3 соат 27 минут 31 секундда босиб ўтган эстониялик К. Кох биринчи ўринни қўлга киритди. Иккинчи ўринни Ўзбекистон спортчиси В. Семёнов, учинчи ўринни эса озарбайжонлик П. Детиничлар эгалладилар.

Иккинчи этапда умумкоманда ҳисобида Ўзбекистон велосипедчилари биринчи ўринни эгаллади. Икки этап пойгаларидан сўнг республикамиз вакили В. Семёнов пешқадамлик қилмоқда. Иккинчи ўринда эстониялик К. Кох ва учинчи ўринда грузиялик Ш. Джугашвилилар ғолибликни ўз қўлларида тутиб турибдилар.

Умумкоманда ҳисобида РСФСР спортчилари биринчи ўринда, Ўзбекистон вакиллари иккинчи ўринда, Белоруссия спортчилари эса учинчи ўринда бормоқдалар.

Юбилей йилида Эстония ССР ҳайкалтарошлари жуда қизиқ ҳайкаллар яратишяпти. Бу йилнинг ўзидаёқ улар ана шулар билан майдонларни ва шаҳар боғларини ясатишади.

Суратда: эстониялик машҳур ҳайкалтарош Қалью Рейтель «Бизнинг болалар» ҳайкалини туғаллаш арафасида.

О. Вихандн фотоси. (ТАСС).

ЮМОР

Профессор: Сиздан бир нарса чиқиши қийин, йигитча, мана, агар билсангиз, Искандар Зулқарнайн сизнинг ёшингизда дунёнинг ярмини босиб олган экан.

Студент: Ахир домла, унинг устози Арасту бўлган-да.

* * *

— Ёмғирни қаранг-га. Худди челакдан қуйгандай қуйяпти. Хотиним зонтик олмаган эди.

— Бирор магазиннинг ичига кириб тургандир...

— Э, худди шу магазинга киргандир деб безовтаман-да.

* * *

Бир футбол ишқибози ўйин вақтида бақираверйб, охири ёнидаги одамга:

— Бугун бор овозимдан ажралдимов, — дебди.

— Ташвиш чекманг, оғайни, — дебди у ҳам киноя билан. — Ҳамма овозингиз менинг чап қулоғимда.

БОЛАЛАРНИ ЭҲТИЁТЛАНГ

Киши ўз ҳаётида озиқ-овқат, сув, ҳаво орқали организмга кириб қоладиган касал чақирувчи кўпдан кўп микробларга дуч келади.

Ошқозон-ичак касаллигига ўхшаш юқумли касалликларга қарши курашишга совет медицинаси жуда катта маблағ ажратади. Шу сабабли ҳозир бизнинг мамлакатимизда илгари — революцияга қадар ўн миллионлаб одамларни ҳаётдан олиб кетишга қодир бўлган ошқозон-ичак касаллиги эпидемияси бутунлай йўқотилди. Бироқ баъзи юқумли касалликлар ҳали тугатилганича йўқ.

Касаллик яхши ювилмаган, чайилмаган мева-чева орқали, ифлос қўллар ва шунга ўхшаш кўпгина воситалар орқали тарқалиши мумкин.

Болалар касалланмасин учун катталар юқумли касалликнинг ўзи нима эканини, унинг нимадан бўлиш сабабларини ва қандай қилиб олдини олишни билишлари керак. Ҳозирги пайтда кўпгина юқумли касаллик чақирувчи микроблар яхшилаб ўрганилди. Уларга қарши курашиш чоралари ҳам аниқланди. Микроблар ҳам турлича бўлиб, жумладан ичакка зарар етказадигани дизентерияни келтириб чиқаради. Нафас йўлларига таъсирини ўтказадигани кўк йўтал касаллигини олиб келади. Бу микробларнинг ҳар қандай тури ҳам аввало боланинг асабига таъсир қилмай қолмайди. Чунки қаери оғримасин одамнинг бутун аъзоси зирқирайди. Текширишлар шуни кўрсатдики, юқумли касалликни бошидан кечирган болаларнинг ўсиши, умумий ривожланиши сусаяди.

Касалликни чақирувчи микроблар организмга кириб қолиши, билан ҳимоя хусусиятлари унга қарши кураша бошлайди. Бу қарши туриш бола организмининг чиниққанлиги, унинг ёшига боғлиқ бўлади. Бола қанчалик соғлом, бақувват, чиниққан бўлса, у касалликка шунча бардош беради. Лекин барибир бу кураш изсиз қолмайди. Микроб ва унинг токсини бола организмида қолиб, ҳаёт ва саломатлик учун керакли бўлган муҳим йўналишга озми-кўпми тўсиқ бўлади.

Юқумли касалликлар аввало касаллардан юқади. Улардан атрофга микроблар тарқаб, соғ одамларга ўтади. Қизамиқ, дифтерия, кўк йўтал каби касалликлар беморнинг бир томчи туфуги орқали ўтиши мумкин. Шунингдек, касал одам ушлаган нарса орқали ҳам тезда юқади.

Дизентерия ва тиф касалликлари микроблари мева ва сабзавотлар, ифлос идиш-товоқ, ифлос сув орқали ҳам ўтиши мумкин. Улар кўпинча пашшалар орқали ҳам ўтади.

Юқумли касалликларнинг олдини олиш учун болаларни эмлашади. Лекин бу касалликнинг олдини олишнинг бирдан-бир йўли эмас.

Юқумли касалликдан сақланиш учун аввало шахсий гигиена қоидаларига амал қилиш, уйда ва кўчада озодалик ўрнатиш лозим. Баданни чиниқтириш, оёқ кийими, ички ва устки кийимларни озода тутиш, соф ҳавода физкультура билан шуғулланиш — буларнинг ҳаммаси боланинг шахсий гигиенасига киради.

Шахсий гигиенага амал қилиш албатта аввало ота-онанинг уни нақадар тушунишига боғлиқ. Гигиена қоидаларига амал қилинганда инсон эстетик томондан ҳам гўзал бўлишини эсдан чиқармаслик керак.

Шахсий гигиена кўникмаларига ҳар куни тарбия, талаб ва тушунтириш билан эришиш мумкин.

Овқат олдидан, кўчадан келгандан сўнг қўл ювиш, болада одат тусига кириши керак. Шунингдек, бу нарса ота-оналар учун ҳам қонда тусига кирмоғи лозим.

Ошқозон-ичак касали билан асосан ёзда оғрийдилар. Яна кўпинча у болаларда учрайди. Шу сабабли шахсий гигиена қоидаларига қатъий амал қилиш кераклигини бир дақиқа ҳам унутмаслик керак. Болаларни шу йўл билангина юқумли касалликлардан қутқариш мумкин.

Д. Б. СИНЕЛЬНИКОВА,
ТошМИ болалар ва ўсмирлар шахсий гигиенаси кафедрасининг доценти.

ҚИЗИҚАРЛИ ВОҚЕАЛАР

1910 йил Гамбург шаҳрида халқаро турнир ўтказиш олдидан, З. Тарраш шу турнирда спорт мастери Ейтснинг қатнашишига бутунлай қарши туриб слди. З. Таррашнинг фикрича, Ейтс бундай учрашувлар учун ҳали анча ғўр эмиш. Гроссмейстер ҳақиқатан ҳам ҳақ экан. Лекин бу учрашувдаги энг қизиқарли воқеа шуки, Ейтс охирги ўринни олган бўлса ҳам, бир партияда ғолиб чиққан эди. Ҳамма партияларда ютқизган Ейтс фақат Таррашни мағлубиятга учратди.

* * *

Бундан бир неча йил муқаддам АҚШ чемпионатида биринчиликни гроссмейстер С. Решевский ва мастер Шервинлар эгаллаб оладилар. Мастернинг навбатдаги ғалабасидан сўнг, Решевский ўз ҳамкасбига: «Агар сиз ўйинингизни шу руҳда давом эттирадиган бўлсангиз, мен сизнинг қадамингизни секинлатиб қўйишга мажбурман» — деди.

— Бунинг тескариси ҳам бўлиши мумкин, — жавоб берди Шервин.

— Сиз айтганингиз миллион йил ўтгандан кейин ҳам қайтарилмайди, — тутоқиб кетди Решевский.

Бир неча тур ўтгандан сўнг, Шервин гроссмейстерни мағлубиятга учратди. Шервин бланкага имзо чекар экан, луқма ташлаб қўйди: «Жаноб гроссмейстер, ҳақиқатан ҳам вақт жуда тез ўтар экан-а».

* * *

1900 йилда Венгрия команда биринчилиги мусобақаларида мастер Штерк рақибининг навбатдаги йўлини кутиб, уйқуга кетиб қолганини сезмай қолди. У тушида шу партияда ғолиб чиққан, рақиби уни табриклаётган, томошабинлар эса қарсаклар билан қутлашаётган эмиш.

Ширин туш кўриб ётган Штеркни рақиби уйғотиб юборди. У навбатдаги йўлни қилаётган пайтда шахмат тахтасига донани қаттиқроқ уриб юборган эди. Штерк уйғониб кетиб, шляпасини кийди ва эшикка қараб йўл олди.

Ҳайрон бўлиб қолган рақиби нима воқеа бўлаётганига тушунмай, унинг орқасидан: «Жаноб, қаёққа кетяпсиз, ахир сиз юришингиз керак-ку», — деб бақирди.

— Нима, сиз мени калака қиляпсизми, бу партияда ютқиздингизми, ютқаздингиз. Ҳаммаси тамом. Энди у партиянинг бошқа вариантини сизга кўрсатиб берайми? Бунинг учун менинг вақтим йўқ.

* * *

Шахмат тахтасига қарамай туриб, доналарни суриш ўтган асрда катта қизиқиш уйғотар эди. П. Морфи бундан юз йил муқаддам бир йўла сеанс бериб, шунда шахмат доналарига қарамай, ҳамма партияларда ғолиб чиққан эди. Бундан ҳайратда қолган бир журналист шундай деб ёзган эди: «Морфи Юлий Цезардан ҳам юқори турар экан. Чунки, у ҳеч нарсага қарамай, барча рақибларини бир йўла мағлуб қилди».

* * *

1926 йил Дрезда шаҳрида халқаро турнир ўтказилаётган эди. Шу шаҳардаги тамаки фабрикасининг бошлиғи энг чиройли ўйналган партия учун беш минг дона сигарет мукофотини белгилади. Ҳеч қачон чекмаган гроссмейстер Нимцович бу мукофот эгаси бўлди.

ТУЗАТИШ

«Тошкент оқшоми»нинг 15 июль сонида 4-саҳифада босилган «Американча демократия» сарлавҳали мақоланинг охири қуйидагича ўқилсин.

«Бизнинг мақсадимиз, — дейди Калифорния университети группасининг бошлиғи И. Делсон, — бу йилги ёз мобайнида Вьетнам уруши тарафдорлари сафини икки баравар камайтиришдир».

ШАҲРИМИЗНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ

Тошкентдаги театр майдони манзараси.

Д. Мухсинов фотоси.

БАХТИЁРЛАР ДАМ ОЛЯПТИ

Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида очилган шаҳар пионерлар лагерида Шохиста ва Нодира билан биргаликда бу ерда шаҳардаги 33, 15, 14-мактабларнинг ўқувчиларидан 127 ўқувчи ёзги каникул кунларини мазмунли ва қизиқарли ўтказмоқдалар.

Бахтиёрларнинг кўнгилли дам олишлари учун лагерь қўйнида ҳамма нарса муҳайё. Бешта тўгарак ишлаб турибди. 60 ўринли ошхона ўз ширин таомлари билан дам олувчиларни хурсанд қилмоқда.

Болалар жамоатчилик асосида китоб тўплаб, лагерь кутубхонасини ташкил қилдилар.

— Лагернинг биринчи мавсумида 110 бола дам олган эди. Бу мавсумда эса 127 ўқувчи яйраб ҳордиқ чиқармоқда, — дейди лагерь бошлиғи, ўзининг чорак асрлик умрини ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига бағишлаган маориф аълочиси Султонмурод Йўлчиев. — Бу ерда 1—4 синф ўқувчилари ўзларининг ёзги каникул кунларини ўтказмоқдалар. Болаларни коллектив равишда ТЮЗнинг «Қовоқбой билан Чанoқбой» спектаклига олиб бордик. Тошкент планетарийсида, табиатшунослик музейида, панорама кино театрида, Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдик.

Эртаклар оламига саёҳат, кекса революционерлар, ёзувчи ва шоирлар билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда.

ЎҒРИ ЙЎЛОВЧИЛАР

ҲОДИСА

Туяни шамол учирса эчкини осмонда кўр, деганларидек, Антиповнинг боши ёрилиб касалхонага тушиб қолса, Анатолий Савельев Украинанинг Ростов шаҳрига қараб қочиб қолибди. У қидирув органи томонидан қўлга олиниб Тошкентдаги Антипов билан юзлаштирилмагунча бўйин эгмай тураверади. Бунинг устига, касалхонадаги Антипов ҳам: «безорилар билан муштлашиб йиқилдим» деб Савельевни танимай туриб олди.

Сувга тушса баданига нам юқмайдиган тенгқурлар — Савельев, Антипов, Федоров ва Новольцевлар Тошкентдаги 1-автобазанинг шофёрлик курсида ўқишар эди. Қинғир йўлдан бораётган тўрт оғайни туни бўйи кўчада изғиб юришарди.

Антипов тунда шериклари билан Қуйлиқ посёлкасидаги Куйбишев кўчаси бўйлаб тентираклаб боришар эди. Ҳар ишда ўз ҳамтовоқларига бош бўладиган Савельев орқадан келаётган таксини тўхтатди. Улар таксига тушиб, айтган жойларигача жим боришди.

Манзилга етишгач, ҳайдовчи Умар Эминовга: «Бизни ёғ комбинатигача олиб бориб қўясан» деб тиқилинч қила бошлашди. Улар айтган томонга Умарнинг негадир оёғи тортмади. Жазаваси тутган Савельев Умарнинг бўйнидан бўғиб, орқа ўриндиққа тортиб олди. Антипов машинани яхши бошқара олмагач, рулга Новольсев ўтиради. Бироқ такси қаршидан келаётган ГАЗ-51 юк машинасига урилиб, авария бўлди...

... Касалхонада милиция ходимлари Антипов билан суҳбат қилатуриб, унинг ёнидан чўнтак радио приёмниги ва енгил машинанинг калитини топиб олишди. Шу ерга келганда Антиповнинг тили ғўлдираб, гапидан адашиб кетди. Чунки, милицияга маълум бўлган нарсалар таксичи Умар Эминовнинг ёнидан олинган буюмлар эди. Бу буюмлар Антиповнинг қилмишини фош этгач, у ўзи ва шерикларининг қилмишини рўй-рост айтиб берди.

А. ЙЎЛЧИЕВ,
милиция капитани.
Т. РАҲИМОВ.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

18 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 М. Юнусовнинг «Рубоий ҳақида» деган суҳбати (ўзбекча).
18.30 **Ўзбек классик қўшиқлари.**
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 «Конструкторлар — пахтакорларга» деган эшиттириш (русча).
20.10 Радио эшитувчиларнинг хатлари асосида концерт.
20.45 **«Коммунистик ахлоқ ва тарбия мавзуларида»** деган эшиттириш (ўзбекча).
21.25 **Пахтакорлар учун концерт.**
22.10 **Экран куйлари.**
22.40 Авлиёқуловнинг «Бошловчилар» деган очерки (русча).
23.20 Беш йилликнинг илғорлари учун концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 С. Сиёев **«Одамнинг юзи»** деган ҳикоя (ўзбекча).
19.30 «Уни Булбул деб атардилар» деган музикали эшиттириш.
20.10 **Ўзбек давлат филормонияси артистларининг концерти.**
20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг эшиттириши.
21.00 **Республика пахтакорларига бағишланган адабий-музикали эшиттириш.**
21.30 Грузин енгил куйларидан концерт.

19 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 **Оркестр куйлари.**
7.55 **Медицина мавзуларида суҳбат** (ўзбекча).
8.25 **Республика ёш ижрочиларининг концерти.**
9.30 В. Бровцин. «Семурғ» балетидан парчалар.
10.30 **Дўстлик қўшиқлари.**
11.10 **«Қишлоқлар янги типда қурилмоқда»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 **Халқ қўшиқлари.**
12.30 Топишмоқли концерт.
13.30 Нина Хачатрян ва Ара Арсенян куйлайди.
16.10 Туркистон ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг концерти.
17.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси.
18.10 Рус халқ куйлари.
18.30 **Республика халқ ҳофизларининг концерти.**
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 **Лирика кечаси.**
20.45 **«Машинасозлар янги марраларни эгалламоқдалар»** деган репортаж (ўзбекча).
21.25 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 **«Октябрь ва жаҳон»** деган эшиттириш.
22.10 **Рақс куйлари.**
22.40 «ПОЭЗИЯ КЕЧАСИ». Эркин Воҳидов ғазаллари (ўзбекча).
23.20 **Дам олиш концерти.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Чет эл эстрадаси усталарининг концерти.
19.00 К. Паустовский. **«Жулдур шинелли киши»** (ўзбекча).
19.30 «Бухарестдан гапирамиз» деган музикали эшиттириш.
20.10 **Қўшиқлар ва романслар.**
20.50 **«Дўстларимиз ҳузурида», Белоруссия радиосининг** эшиттириши (ўзбекча).
21.00 **Тожик классик куйлари.**
21.30 Корейс куйларидан концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Кальман. «Марица» опереттаси.
16.00 «ГУЛСАРА» операсининг монтажи.

Телевидение

18 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)
Ўзбек тилида:

18.00 Болалар учун. **«Оталар изидан»** деган эшиттириш.

Рус тилида:

18.40 Телевизион янгиликлар.
19.00 Октябрь бунёд этган шаҳарлар. **«Навоий ва архитектура гўзаллиги».**
19.25 Совет киносининг олтин фонди. «БОЛТИҚ ДЕПУТАТИ» Бадиий фильм.
21.05 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

21.10 **Телевизион янгиликлар.**
21.30 **Ўзбек совет поэзиясининг телеантологияси.** Уйғун. «ФАЙЛАСУФНИНГ АЙТГАНЛАРИ».
21.50 Саноат ходимлари учун. **«Ғишт — асосий хом ашё».**
22.05 «УВАЙСИЙ». Музикали эшиттириш.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)
ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ
Рус тилида:

18.35 Физика. «Геометрик оптика ва фотометрия конунлари».

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Ўқувчилар учун. «Ленин юлдузлари порлайверсин».
20.00 Қандай қилиб қушнинг расмини чизиш керак.
20.20 Москвада Қозоғистон ССР ҳафталиги. Қозоғистон ССР миллий ҳафталигининг очилиши.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.15 «КПСС Марказий Комитетининг Совет ҳокимияти 50 йиллигига бағишланган тезислари».
21.30 Москвада Қозоғистон ССР ҳафталиги. Катта концерт. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
00.30 «Сенга, ёшлик!». Ленинград шаҳридан олиб кўрсатилади.
01.10 Москвадан олиб кўрсатиладиган эшиттиришларнинг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Болалар учун. **«Гаванадаги ҳайвонот боғи»** деган кинофильм.
19.45 «ТОҒ ҚАСОСКОРЛАРИ». Бадиий фильмининг биринчи серияси.

Рус тилида:

21.00 **«Ярим доллорлик ҳикоя».** Телефильм.
21.15 Кечки эстрада концерти.
21.45 **«Барба».** Телевизион бадиий фильм.

19 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)
Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 «ЮЛДУЗЧА». Телевизион журнал.
18.55 **«Шамолдан тез учар».** Илмий оммабоп фильм.
19.05 **«Ноз-неъмат бунёдкори».** Сабзавоткорлар учун эшиттиришлар программаси.
19.20 **Ўрта Осиё республикалари санъат усталарининг концерти.**
20.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
20.15 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.20 Интервидение. «Интернационалистлар». Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишланган эшиттириш.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Музикали маяк.
21.30 Қишлоқ янгиликлари.
22.00 **Футбол бўйича СССР биринчилиги учун.** «СПАРТАК» (Москва) — «ДИНАМО» (Тбилиси). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
23.45 Москвада Қозоғистон ССР ҳафталиги. Олмаота телевидение студиясининг эшиттиришлари.
02.00 СССР халқларининг спартакиада кундалиги.
02.15 Москвадан олиб кўрсатиладиган эшиттиришларнинг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун **«Айиқча ва дарёда яшовчи жониворлар»** деган мультфильм.
18.20 **«Рампа нурлари».** Ёш томошабинлар театридан репортаж олиб кўрсатилади.

Ўзбек тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «ОКТЯБРЬ» программаси. **«СССРда социализмнинг ғалабаси».**
20.40 Я. Қурбонов. **«Гул ва тикан».** Адабий эшиттириш.
20.55 **Қувноқ куйлар ва ҳангомалар.**
21.35 «БАЛАНДЛИК». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)
Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун. **«Ҳайвонларни ўргатувчи».** Кинофильм.
18.10 «Асл чўян». Ҳужжатли фильм.
18.30 «Дон қўшиқлари». Телефильм.
19.05 СССР халқларининг спартакиада кундалиги.
19.25 ЛА СКАЛА театри солистларининг концерти.
20.40 «МУСАФФО КЎЛЛАР». Бадиий фильм.

Кинотеатрларда

18 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Гайдуклар — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).
Подшо ва генерал — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).
Қўнимсиз киши — «МОСКВА» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Гайдуклар — НАВОИЙ номли.
Соҳибжамол чўпон — «РАКЕТА».
Кичик қочоқ — ТЕЛЬМАН номли.

19 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Гайдуклар — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).
Чангда қолган гул — (кундуз 12, кеч соат 9.00 да), **Кул** (кундуз 3 ва кеч 6 да) — «МОСКВА».
Энди ҳукмингни чиқар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Подшо ва генерал — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Гайдуклар — НАВОИЙ номли.
Соҳибжамол чўпон — «РАКЕТА».
Кичик қочоқ — ТЕЛЬМАН номли.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ ЁЗГИ ТЕАТРИДА

18 июлда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Концертда солистлардан: **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Шарип Султонов, Раъно Жуманиёзова, Отабой Ҳасанов, Отаназар Абдалниёзов, Ҳамида Қосимова, Муҳаббат Қизларбекова, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашадилар.

Концерт кеч соат 8 ярим-да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» колхозида
18 июль кеч соат 6 яримда
ЯНГИ СТАДИОННИНГ ОЧИЛИШИ
ва
СССР биринчилиги учун «Звезда» (Пермь) — **«Политотдел»**
«А» класс командалари ўртасида
ФУТБОЛ

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 15 сон ўрта мактаб томонидан **Комилходжаев ҲАСАН** номига берилган 641066 номерли йўқолган гувоҳнома (саккиз йиллик маълумот тўғрисида)
БЕКОР ҚИЛИНСИН.

«ТАШЛИМВОДТОРГ»га
бухгалтерлар, катта бухгалтерлар, секретарь-машинистка
ҚЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 43 уй, (7, 9, 11, 14 трамвайларнинг; 3, 18, 23, 26 автобусларнинг «Киров боғи» тўхташ жойи) кадрлар бўлими.

9-КАСАЛХОНАНИНГ СТАЦИОНАР БЎЛИМИГА
врач-педиатрлар бўлим мудирлигига, ординаторлар, врач-лаборантлар, клиника лаборантлар, ҳамширалар, кийимларга жавоб берувчи хотин, санитаркалар ва кир ювувчилар
ҚЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Арпапоя кўчаси, 57 уй, телефон № 4-31-11.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33, В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

18 ИЮЛЬ, 1967 Й. Р. 06499. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2960.